



Беларускія Ведамасьці

НЬЮ-ЁРК – ВАРШАВА, ліпень–кастрычнік 2008 г.



Беларускі сьцяг на фоне будынку ААН у Нью-Ёрку 28.X.2008 г.

(Фота: Аляксей Вінакурман)

НАЙВАЖНЕЙШЫ ПАЛІТЫЧНЫ ВЫНІК У ГІСТОРЫІ НАЦЫІ

(Да дваццацігоддзя БНФ)

Пачну з успаміну пра дзень першы.

Сёння шмат хто з удзельнікаў пасяджэння па ўтварэнню Мартыралёгу Беларусі ў Чырвоным касцёле ў Менску 19 кастрычніка 1988 года імкнецца прыгадаць, хто ж першым вымавіў словы пра неабходнасць стварэння Народнага Фронту. Сяргей Дубавец нават напісаў, што менавіта тыя словы былі самымі важнымі ў гісторыі Фронту, і тут жа падкрэсліў, што, вось жа, зусім не Пазыняк прамовіў іх упершыню. Асабіста я не памятаю, хто сказаў пра Народны фронт першым, але ў Чырвоным касцёле ў той вечар мы ішлі разам якраз з Сяргеем Дубаўцом і Анатолям Сідарэвічам, – і па дарозе размаўлялі пра Народны фронт. І першае, што я пачуў ад Уладзімера Арлова, як толькі ўвайшоў у будынак, было: „Ну ты ведаеш, што будзем ствараць Народны фронт?”.

Так што ідэя, як кажуць, лунала ў паветры, і папросту не магла ня быць выказаная.

А вось яе практычная рэалізацыя залежыла ад таго, хто будзе абраны старшынём Мартыралёгу, бо ў той вечар менавіта гэтаму чалавеку даводзілася альбо завяршыць пасяджэнне (паколькі абвешчана ў запрашэннях мэта была дасягнутая, „Мартыралёг” быў створаны), альбо – працягваць. Васіль Быкаў прапанаваў на пасаду старшыні Мартыралёгу Пазыняка, а затым, рашуча ўзяўшы з рук функцыянера ЦК КПБ мікрафон, настаяў на галасаванні па кандыдатуры Пазыняка. І далей пасяджэнне вёў ужо Пазыняк, зачытаўшы заранёў падрыхтаваны ім сьпіс членаў Аргкамітэту БНФ з 23-ох асобаў, пры гэтым 12 асобаў былі прапанаваныя з залі (але да таго моманту праз Дубянецкага Пазыняк пасьпеў некаторых папярэдзіць, каб прапаноўвалі „сваіх” – гэта значыць, тых, хто стаіць на нацыянальных пазыцыях).

Такім чынам, Аргкамітэт БНФ быў утвораны і пачаў працу.

Для гісторыі беларускай нацыі стварэнне Беларускага Народнага Фронту было лёсавызначальным, бо менавіта БНФ як палітычная арганізацыя абвясціў ідэю суверэнітэту Беларусі і ў выніку дамогся Незалежнасці. У палітыцы стварэнне краіны, практычная рэалізацыя ідэі дзяржаўнасці – найлепшы вынік, вышэй за які проста нічога ня можа быць. Таму бясспрэчна, што галоўная палітычная мэта БНФ была паспяхова рэалізаваная, як гэта не падасца парадаксальным аматарам паразважаць пра „палітычныя паразы” Фронту на выбарах. Былі рэалізаваныя і іншыя дэкларацыі Фронту – дэкамунізацыя грамадства, праўда пра Чарнобыль. Іншыя ж праграмныя палажэнні БНФ – стварэнне дэмакратычнага ладу, рынкавай эканомікі ў інтарэсах народу, нарэшце, адраджэнне нацыянальнай культуры і мовы – ажыццявіліся часткова. Але перш чым адказаць на пытанне, чаму так сталася, варта спыніцца на той самай галоўнай палітычнай мэце і разбурыць міт пра „перадвызначанасць” падзеяў.

У пэўных колах стала папулярнай думка, паводле якой падзеі ў Беларусі 1990–91 гг. (найперш, аднаўленне Незалежнасці) былі, з большага, праявай агульнай дэмакратычнай тэндэнцыі ва Ўсходняй Эўропе і ў СССР („хваля несла”), і БНФ на чале з Пазыняком толькі „ўдала скарыстаў” шанец.

Па-першае, працэсы ва Усходняй Эўропе і працэсы ў СССР мелі толькі знешняе падабенства. Чэхія ці Польшча на дваццаць, ці нават на трыццаць гадоў меней знаходзіліся пад камуністычным панаваннем, і ў канцы 1980–ых там у поўнай, сьпелай сіле былі актывісты, якія яшчэ памяталі некамуністычныя часы. Нельга параўноўваць нацыянальны камуністычны рэжым скажам у той жа Чэхіі ці Польшчы з каляніяльным расейска-камуністычным рэжымам у СССР, які ня тое што культуру, нават мову нацыянальную (гэта значыць ня рускую) душыў. Грамадства гэтых краінаў мела значна больш цесняга стасункі з Захадам і непараўнальна большы вопыт камунікацыяў з заходнімі дэмакратыямі, нават пры наяўнасці „железнай заслоны”. Таму камунізм у большасці краінаў Усходняга блёку абрынуўся імгненна і незваротна, а рэформы пайшлі адносна хутка.

Па-другое, калі ў краінах Усходняй Эўропы, якія мелі суверэнітэт, вырашалася праблема дэмакратызацыі, то перад рэспублікамі былога СССР

была мэта непараўнальна больш цяжкая – суверэнізацыя. Паграбавалася разбурыць адну з самых магутных і антыгуманых імперыяў у гісторыі чалавецтва, якая (і гэта было неаднаразова прадэманстравана) не спынялася ў выбары сродкаў для захавання свайго існавання.

Адсюль вынікае трэцяе: шмат што ў рэалізацыі ідэі распаду савецкай імперыі залежыла ад таго, хто пачне і – як пачне. Бясспрэчна, што крывавы, гвалтоўны пачатак паставіў бы крыж на памкнёных паняволеных народаў (як, між іншым, адбывалася з ідэяй дэмакратызацыі раней ў той жа Ўсходняй Эўропе: Масква пэрыядычна ўчыняла „аўтадафэ” ці то ў Будапэшце (1956), ці то ў Празе (1968), і жорсткага прыкладу хапала на дзесяць і болей гадоў „спакою”). У СССР – пачалося з Дзядоў у Беларусі. Менавіта тая першая акцыя на Дзяды 30 кастрычніка 1988 года, калі Пазыняк папярэдзіў людзей аб правакацыі і павёў іх ў Курапаты і тым самым прадухіліў заплянаваны ўладамі крывавы разгон (напагатове былі і спэцтэхніка, і спэцвойскі, і спэц-сабакі – потым бы, канешне, усё звалілі на „экстрэмістаў” і Народны фронт), – менавіта гэтая акцыя была першай заўважальнай масавай акцыяй новаўтвораных у СССР нацыянальных рухаў, і самае важнае – менавіта яна паказала прыклад мірнага шляху да вызвалення (ды і мірнага супраціву таксама). Праўда, тым больш ідэялігіч магутным і цынчным быў ціск на новаўтвораны БНФ і ягонага лідэра; ні ў якой іншай рэспубліцы ЦК кампартыі і прапагандысцкі апарат не дазвалялі сабе ў адносінах да дэмакратычных лідэраў таго, што ў Беларусі рабілі з Пазыняком.

І калі будзе справядліва казаць пра нейкую „агульную хвалю”, дык трэба прызнаць, што менавіта БНФ не ў апошнюю чаргу і сфармаваў гэтую хвалю – нароўні з нацыянальнымі рухамі ў некаторых іншых рэспубліках тагачаснага СССР. Масква ніколі б не пагадзілася на распад імперыі, калі б т.зв. „нацыянальныя ўскраіны” гэтага рашуча не запатрабавалі (сваю імперскую мэнталнасць Масква выразна прадэманстравала адразу, ледзь толькі ачуняла).

Ну і яшчэ колькі словаў пра „хвалю”, якая „ўсіх несла”. Нядаўна па постсавецкіх краінах прайшла хваля так званых „аранжавых рэвалюцыяў”, арганізатары якіх, між іншым, мелі непараўнальна лепшыя палітычныя і фінансавыя магчымасці, чым у свой час заснавальнікі БНФ (да слова – за ўсе гады свайёй дзейнасці Апазіцыя БНФ не атрымала ні цэнта грантаў). Але вось жа – у Беларусі пераменаў не адбылося, „хваля” не дапамагла...

Пра падзеі 27 ліпеня 1990 г., калі была пранятая Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце, і 25 жніўня 1991 г., калі Дэкларацыі быў нададзены статус канстытуцыйнай сілы, пра тактычныя крокі Пазыняка і дэпутатаў БНФ сказана шмат. Адзначу толькі, што калі б у жніўні 91-га спазьніліся на дзень – Незалежнасці магло б і ня быць.

Але ніякі палітычны талент лідэраў, ніякія стратэгічныя задумы ці тактычныя хады ня мелі б плёну, калі б не падтрымка тысячаў і тысячаў прыхільнікаў Фронту, нацыянальна арыентаваных грамазянаў. І ня толькі ў Менску (хаця сталіца традыцыйна адыгрывае вырашальную ролю), але і ў правінцыі. Найперш, актывісты БНФ ў рэгіёнах добра спрацавалі на выбарах 1990 года – большасць тых дэпутатаў, якія потым склалі Апазіцыю БНФ у Вярхоўным Савеце, былі абраныя менавіта там. Шмат якія іншыя акцыі агульнанацыянальнага маштабу на сваіх плячах выносілі менавіта жыхары гарадоў, мястэчак ды вёсак. Гэтым людзям было і цяжэй, і пагроза згубіць працу мела горшыя вынікі, чым у сталіцы, і рэпрэсіі да іх былі больш адчувальныя, асабліва калі імперскія сілы ўзялі рэванш „абраннем” Лукашэнкі. Працавалі гэтыя людзі не за грошы – за ідэю, за тую нацыянальную ідэю, якая для абсалютнай большасці з іх і сёння засталася сьвятой.

У пачатку 90-ых гадоў дэпутаты Апазіцыі БНФ прадставілі Вярхоўнаму Савету дзясяткі законапраектаў ў сферах дзяржаўнага будаўніцтва, эканомікі, фінансавай сістэмы, абароннай палітыкі. Большасць гэтых законапраектаў прайшла экспертызу замежных адмыслоўцаў, іх вартасць не падвяргалася сумніву. Часам дэпутатам БНФ удавалася пераканаць пракамуністычную, як тады казалі – „пракебічаўскую” большасць, і абзацы ці нават цэлыя разьдзелы з „фронтаўскіх” праектаў рабіліся палажэннямі законаў. Так, ідэі стварэння нацыянальнага войска, уласнай грашовай сістэмы – цалкам нашыя ідэі (Пазыняк яшчэ ў 1990 годзе, калі існаваў СССР,

выступіў з артыкулам, у якім абгрунтаваў неабходнасьць увядзеньня беларускай грашовай адзінкі – талера). Але і тое, што праходзіла, прымалася са спазьненьнем – на год, на два ці нават на тры, калі час (асабліва ў другой палове 1991–га) лічыўся на дні ці нават на гадзіны. Кіраўніцтву Беларусі, ўраду бракавала дзяржаўніцкага погляду на сваю краіну; здольнасьць тагачаснага прэм’ера выпрасіць у Масквы эшалён нафты дзяржаўнай прэсай атэньвалася як праява надзвычайных арганізатарскіх якасьцяў („моцны гаспадарнік Кебіч”); ну а тое, што замаруджваньне з рэформамі пазбаўляе шанцаў цэлыя пакаленьні беларусаў, пра што няспынна папярэджваў Пазыняк, лічылася ня вартым увагі.

Палітычная (ды і гаспадарчая) эліта, якая ў пачатку 1990–ых знаходзілася афіцыйна на чале дзяржавы, проста была ня здольная ўспрыняць Беларусь як незалежную краіну. Выпрацаваны дзесяцігодзьмі (ды мо і стагодзьмі) інстынкт падначаленьня прымушаў чакаць указаньняў з Масквы. І гэтым Масква скарысталася.

Але паўтаруся: тысячы актывістаў і прыхільнікаў БНФ рэалізавалі галоўную мэту – дамагліся Незалежнасьці, і ў гісторыі беларускай нацыі гэта найважнейшы палітычны вынік. Беларусь – здзейсьнілася як дзяржава. І ўсё ж, чаму пакуль што ня сталася яна такой, як марылася ўсім тым, хто яе ствараў?

Адказ на гэтае пытаньне даў Васіль Уладзімеравіч Быкаў, сказаўшы, што грамадзтва было непадрыхтаванае да ўспрымання нацыянальных ідэяў, якія дэклараваў БНФ. Ці азначае гэта хібу Народнага Фронту? Ні ў якім разе. З гэтай высновы Быкава вынікае іншае. А менавіта – адказ на пытаньне: у чым шукаць паратунак, як рухацца далей? Ўзяць на ўзбраеньне тое, чаго нашаму панішчанаму саветамі грамадзству пакуль не хапала: толькі нацыянальная, беларуская ідэя можа адкрыць яму пэрспэктыву для разьвіцьця і незваротна замацаваць права нацыі на вольную і незалежную дзяржаву.

15 кастрычніка 2008 г.

Сьргей Навумчык

СЬВЕТЛАЯ РАЊЦА НАД БЕЛАРУСЬСЮ

(Да дваццацігоддзя БНФ)

Вырасла ўжо цэлае пакаленьне нашага народу, для якога існуе толькі цяперашняе status quo: незалежная Беларуская Дзяржава. У 1988–91 гадах адбыліся такія вялікія падзеі, што дагэтуль усе намаганьні русіфікатараў, акупантаў і іхных паслугачоў ня могуць зьмяніць гэтага прызнанага сьветам факту. Без перабольшваньня можна сказаць, што для нашых маладых народнае рушаньне тых гадоў зьяўляецца такой жа хрэстаматыйнай клясікай, як штурм Бастыліі для французкай моладзі, аб’яднаньне Нямецчыны Бісмаркам для нямецкай або рэвалюцыя „Салідарнасьці” для польскіх маладых. Гэта ўжо гісторыя, гэта – пласт, які стаў асновай, грунтам для сёньняшняга разьвіцьця нацыі і краіны. Мы, – непасрэдня ўдзельнікі тых падзеяў, – яшчэ не да канца ўсьведамляем гэты гістарызм.



30 кастрычніка 1988 года. Мітынг у полі.

Для нас мінулыя дваццаць гадоў ёсьць арганічная частка нашага жыцьця, а не старонка з хрэстаматыі. Нават ня верыцца, што кастрычнік 1988–га – за даляглядам часу. Здаецца, усё было так нядаўна...

Савецкая імперыя на поўным сур’ёзе зьбіралася існаваць яшчэ тысячы гадоў. Многія людзі сапраўды вызначалі сваё жыцьцёвае крэда паводле нескладанай формулы: „Нічога ня зьменіцца. Усё будзе, як было...” (цікава, што многія цяперашнія беларусы сёньня таксама ўпарта паўтараюць гэтую формулу–заклінаньне). Савецкі стыль, „священная русскость” непадзельна дамінавалі ў беларускім жыцьці. Для большасьці ня рэзаў уха кінуты ў паветра сказ: „У нас в Москве...” Нават нядаўня Чарнобыльская катастрофа, першыя гарбачоўскія дазволы і першыя выставы нерэалістычнага мастацтва не парушылі грувасткую сацыяльна–палітычную сістэму БССР. Усё ў іх было пад кантролем. КГБ праз сваіх балбатуноў даволі ўдала распаўсюджваў дэмагагічны лёзунг–глуначэньне: „Ничем это не кончится. Поговорят, поговорят люди, а потом всё будет, как было...” Многія сапраўды ўспрымалі „перастройку”, „барацьбу з п’янствам” і іншае як чарговыя фармальныя выбрыкі савецкай улады, якіх нашыя людзі наглядзеліся даволі шмат за свой век.

Прызнацца, я таксама не высоўваўся па–за рамкі гэтага беларуска–савецкага скепсісу. Ад маразму ратавала штотдзённая сустрэча з жывапісам, графікай і скульптурай, сумесная творчая праца з калегамі ў Мастацкім музэі Беларусі. Але глабальны час не даваў дазволу на камэрнае сядзеньне ў рамках. Музэй накіраваў мяне на „павышэньне кваліфікацыі” у Маскву. У чэрвені–ліпені 1988 года я ўбачыў „зусім іншую краіну”. Адночы па дарозе ў Інстытут згаданай кваліфікацыі мы ледзь не патрапілі пад паліцэйскія дубіны. Маскоўская паліцэйшчына рабіла жорсткі хапун, разганяючы мітынг крымскіх татар, якія патрабавалі вяртаньня свайго народу на родную зямлю з азіяцкай высылкі. У Інстытуце мы разьнімалі армянскіх і азербайджанскіх мастацтвазнаўцаў, якія кідаліся адзін на аднаго (разгаралася вайна ў Горным Карабаху). Грузінскія мастацтвазнаўцы ўголас пракліналі Сталіна. Адночы на лекцыю спазьнілася эстонская калежанка. У перапынку яна са сьлязьмі на вачах усхвалявана распавядала нам пра свой візіт у прадстаўніцтва Эстонскай ССР у Маскве: „Я падышла туды, а над савецкай шыльдай нехта павесіў сыяжок. Наш сьвяты нацыянальны сыяг, забаронены на працягу столькіх дзесяцігоддзяў...” Я салідарна радваўся і перажываў за іншыя народы, а сумоўцам расчаравана казаў: „Не, у нас усё ціха, у нас савецкая правінцыя. Нічога ня будзе, нішто ня зьменіцца...”



30 кастрычніка 1988 года. Мітынг у полі. Першае падняццё Бел-Чырвона-Белая Сьцяга.

Вярнуўшыся на Беларусь, я, аднак, даведаўся пра публікацыю артыкула Зянона Пазьняка і Яўгена Шмыгалёва „Шумяць над магіламі сосны” у газэце „Літаратура і мастацтва”. Усе абмяркоўвалі гэты артыкул і першы мітынг, які адбыўся ў Курапатах у чэрвені. З Прыбалтыкі даходзілі звесткі пра стварэнне Народных Фронтаў і шматтысячныя выступы патрыётаў. 19 кастрычніка 1988 г. я ня здолеў прысутнічаць на ўстаноўчым сходзе ў Чырвоным касцёле ў Менску, на якім быў утвораны Аргкамітэт Беларускага Народнага Фронта „Адраджэньне”. Мусіў працаваць з калегамі над падрыхтоўкай выставы сучаснага жывапісу, якая прыехала ў наш Музей з Канады. Але звестка была ва ўсіх на вуснах: „Утварыўся Народны фронт, правалілася спроба намэнклятуры запалохаць людзей...”

Набліжаліся Дзяды, вядомыя большасці сьведомых людзей з аднайменнай паэмы Адама Міцкевіча. Мы не здагадаліся тады, што гэты дзень, нашыя сьвятыя Дзяды так зьменяць жыццё ўсяго народа. Дзіва, але пра заклік Беларускага Народнага Фронта ісьці на Усходнія могілкі, каб ушанаваць памяць вялікіх продкаў, людзі ў сталіцы і на правінцыі даведаліся без улётка, аб’яваў і анонсаў. Раніцай 30 кастрычніка тысячы людзей з кветкамі і сьвечкамі рушылі да Усходніх могілак. Гэта была магутная плынь. Я ўбачыў знаёмы твар літаратуразнаўца Язэпа Янушкевіча і кінуўся да яго. „Дзяды! Дзяды!” – гукалі маладыя, як на падбор высокія хлопцы, што ішлі разам зь ім. Каля брамы могілак нас сустрэла паліцэйская цемра. Ударыўшы клінам, паліцэйшчына паспрабавала расьсець людскую масу. Тады людзі закрывалі: „У Курапаты, хадзем у Курапаты!” І калёнай рушылі ў бок калыцавой дарогі. Паліцэйшчына ўскочыла ў аўтобусы і паехала паўз нас у Курапаты, „чтобы не допустить и пресечь”. А людзі, адышоўшы ад Усходніх могілак прыкладна мэтраў на 900, спыніліся ў полі (там цяпер жылыя дамы Уручча). Пакуль дзяржыморды лёталі ў Курапаты, беларусы мелі каля 45 хвілін дзеля правядзеньня мітынгу. Стыхійны, не задуманы заранёў манэўр удаўся. Усе

ўбачылі, як пасярод людзей устаў Зянон Пазьняк, пачулі ягоны моцны, ясны голас: „Мы – на сваёй зямлі! Беларусь будзе вольнай, наш народ будзе жыць у праўдзе. Наш беларускі дух, наша культура і мова – вось шлях паратунку Беларусі...” Маладыя ў некалькіх месцах узьнялі Бел-Чырвона-Белыя Сьцягі. Сэрца калацілася ад шчасьця.

Акупанты схамануліся, кінулі на беларусаў войскі ў чырвоных пагонах, паліцэйшчыну ў касках, з шчытамі і вадамётамі. Людзей білі, трупілі газам, валаклі ў машыны. Але ўсе трымаліся разам, дзе маглі вырывалі з лап ворагаў хлопцаў і дзяўчат. Калёнай людзі вярнуліся да могілак і прарваліся з паліцэйскага ачапленьня. Для нас гэта была вялікая маральная перамога над марыянэткавым рэжымам і ўсёй саўдэпаўшчынай.

КПСС–КГБ разлічвалі жорсткімі рэпрэсіямі на самым пачатку раздушыць Народны фронт. А атрымалася наадварот. Убачыўшы зьвярыную пысу камуны, беларусы пачалі гуртавацца ў супраціве Злу. У многіх месцах праходзілі сходы ў працоўных калектывах, дзе начальства вымушана было апраўдвацца перад людзьмі за дзеянні паліцэйшчыны. Але эмоцыямі ўсё ня скончылася. На працягу двух тыдняў пасля драматычных падзеяў 30 кастрычніка па ўсёй краіне ствараліся групы падтрымкі Беларускага Народнага Фронта „Адраджэньне”, тысячы людзей уступалі ў арганізацыю, якой накіравана было аднавіць незалежную Беларускаю дзяржаву.

Гэта былі дні, па напружанасьці і насычанасьці падзеяў роўныя гадам і нават дзесяцігоддзям савецкага жыцця. На здзіўленьне ўладаў у кожным горадзе, кожным кутку БССР да нацыянальнага Адраджэньня далучаліся людзі, якія пазбавіліся страху і аддавалі сябе справе народнай салідарнасьці. Сьмешна было глядзець на разгубленьня твары стукачоў і гэбэшнікаў, чужь іхныя прызнаньні: „И откуда столько взялось вас, белоруссов? Мы–то думали, что вас и не осталось уже”. У чарговы раз за нашу гісторыю пасьпяшаліся ворагі–акупанты з пахаваньнем нашай нацыі...

Музейная інтэлігенцыя адгукнулася на падзеі. Мы з Міколам Паграноўскім на працягу аднаго дня стварылі ў Мастоцкім музеі даволі вялікую групу БНФ і зарэгістравалі яе ў тадышнім штабе Фронту ў Доме Літаратара. Не абышлося без сьмешных эпізодаў. У групу прышла запісвацца й адна музейная дама з Волгі. Ставячы подпіс пад заявай, яна з шарыкаўскай упартасьцю паўтарала: „Я вступлю, но работать не буду. Не буду...”

Наш прафэсійны мастацтвазнаўчы цэх невялікі. Жыццё і дзейнасьць кожнага – як на далоні. Зянона Пазьняка ведалі як выдатнага спецыяліста, чалавека высокай культуры, як мужа абаронцу беларушчыны. Зусім натуральным быў факт, што менавіта ён узначаліў народнае рушаньне. Калі побач зь ім я ўбачыў Васіля Быкава, Яўгена Куліка, іншых людзей сумленьня, то стала зразумела – гэта ёсьць шлях Праўды. Для многіх тады, дваццаць гадоў таму Народны Фронт стаўся жыццёвым лёсам. Пачалося змаганьне за Беларусь. Народу і народнаму авангарду, – Фронту, – супрацьстаяла магутная савецкая махіна з танкамі, ракетамі, гэбэ, разгалінаванай прапагандыскай гэбэльскаяўшчынай. „Благоразумныя” раз-пораз папярэдвалі нас: „Ничего у вас не выйдет, СССР – силища–то какая...” А фронтаўцы асабліва да іхнага „блага” не прыслухоўваліся і рабілі сваю беларускую справу.

Запомніўся Сойм БНФ, што адбываўся ў залі Акадэмічнай бібліятэкі імя Якуба Коласа ўвесну 1990 года. Слова ўзяў Зянон Пазьняк: „Сябры, Беларусь ідзе да незалежнасьці. Трэба рыхтаваць законы, кадры для наладжваньня нашага дзяржаўнага жыцця...” Для большасьці прысутных гэтыя словы прагучалі як спіч пісьменьніка–фантаста пра „пыльныя сьцяжынкі далёкіх плянэт”. Маўляў, якая там незалежнасьць?.. Народны лідэр адзіны ў Беларусі адчуў энэргію падзеяў і адэкватна вызначыў іх пэрспэктыву, а таксама нашыя канкрэтныя задачы. І так было ня раз на працягу змагарнага дваццацігоддзя. Як з станоўчымі, так і з адмоўнымі з’явамі ў беларускім жыцці. Напрыклад, у 1994–95 гадах шэраг людзей яшчэ цешыліся ілюзіямі наконт „маласур’эзнага калгаснага дзеяча” і ягонага рэжыма. А Старшыня БНФ ужо тады і зноў першым заклікаў грамадства да пільнасьці, казаў: „Наступае махровая паліцэйшчына. Айчына ў небясьпецы. Перад намі доўгая і вельмі цяжкая барацьба супраць расейскага імперыялізма...” Самазамілаваныя „аналітыкі” усьцяж паўтаралі ў СМІ: „Пра што гэта ён, пра які расейскі фашызм?” Будучыня паказала, хто меў рацыю.

Наступ агалцелай антыбеларускай рэакцыі, што пачаўся ў 1994 г., фарс з рэстаўрацыяй постсавецкіх бурбонаў, змрочная стыхія гэбэзму ня здолелі сьцерці з народнай памяці сьветлую раніцу кастрычніка 1988–га года. Тады ў душах тысячаў беларусаў абудзіўся даўно растаптаны нацыянальны гонар, пачуцьцё справядлівасьці. Вялікі энтузіязм, натхненьне вызваленага змаганьня злучалі нашых людзей у пераможную супольнасьць аднадумцаў. Галоўным было ачысьціцца ад камунізма, вырвацца з саўдэпіі, ісьці шляхам эўрапейскай хрысьціянскай цывілізацыі. З самага пачатку пад нагамі раз-пораз блыталіся розныя дзеячыкі, што шкодзілі справе, спрабавалі завесці Фронт у тупік, узначаліць і праваліць народную справу. Але рушаньне было настолькі магутным, што гэтыя чалавечкі нічога не маглі зрабіць. З канца 1990–х гадоў ворагі Беларусі пачалі ўжываць супраць беларусаў больш вырабленыя мэтады. Яны разам з заходнімі лібэраламі ўтварылі падстаўную псэўдаапазыцыю прамаскоўскага кшталту. Ім удалося падмануць ня ўсіх, але многіх шчырых і ахвярных людзей. Хто мог уявіць сабе ў 1988–м, што на чале гэтай „апазыцыі” будзе красаватца камуніст Калякін?! Такое не магло б прысьніцца нам у самым кур’эзным сьне, але стала рэчаіснасьцю паводле антыбеларускіх праектаў Масквы.

Мы зьяўляемся сьведкамі завяршэньня пэўнага этапу ў нашай нацыянальнай гісторыі. Народны байкот выбарчага фарса, які адбыўся па ўсёй краіне на прыканцы верасьня, ёсьць знакам краху прамаскоўскай псэўдаапазыцыі, прышпіленай да дыктатуры. Мільёны людзей, наслухаўшыся ад іх у папярэднія гады „Ідзі і скажы яму нет!”, выразна ўбачылі, што гэтая публіка зьяўляецца інтэгральнай часткай рэжыма. Беларусы адварнуліся ад тых, хто заганяў іх на фальшывыя выбары – ад рэжыма і прадажнай псэўдаапазыцыі.

У пэўным сэнсе нам трэба вяртацца да сацыяльных каштоўнасьцяў беларускай супольнасьці 1988–га года, да салідарнага ўздому таго часу. Як і

тады, беларусы павінны згуртавацца вакол Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і народнага лідэра Зянона Пазьняка. Станоўчы і адмоўны досьвет двух дзесяцігоддзяў дыктуе нам гэтак калектыўнае рашэньне. Нішто ня спыніць пераможнай хады Беларускай рэвалюцыі.

Валеры Буйвал

ЭПОХА Ў ЖЫЦЦІ НАЦЫ

(Дваццацігоддзе БНФ)

Спаўняецца 20 гадоў ад часу ўтварэньня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” – дэмакратычнага нацыянальна–вызвольнага руху супраць савецкай акупацыі і расейскага камунізму за дэмакратычны лад і дзяржаўную незалежнасьць Беларусі.

Фронт утварыўся 19–га кастрычніка 1988 года ва ўмовах пратэстнага ўздому людзей супраць камуністычнай намэнклятуры і ўлады КПСС. Тады гэта было грамадства з адбітай гістарычнай памяццю, вынішчанай нацыянальнай сьведомасьцю і цьмяным уяўленьнем пра свабоду. Дзяржаўная незалежнасьць шмат каму здавалася фантазіяй, казкай. Але праз тры гады Фронт, маючы дэпутацкі авангард у Вярхоўным Савеце і скарыстаўшы паразу камуністычнага пугчы ў Маскве, зрабіў гэтую казку рэальнасьцю. 25–га жніўня 1991 года, у выніку рашучага націску і хуткіх прадуманых дзеяньняў дэпутацкай Апазыцыі БНФ, Вярхоўным Саветам БССР была аб’яўлена незалежнасьць Беларусі, Дэклярацыя аб суверэнітэце набыла сілу канстытуцыйнага закону. Дэпутацкі авангард БНФ адразу ўключыўся ў змаганьне за будаўніцтва незалежнай беларускай дзяржавы.

Ліквідацыя расейскага камунізму, дэмакратыя і дасягненьне незалежнасьці Беларусі ад СССР былі стратэгічнымі палітычнымі задачамі Фронта. Яны былі паслядоўна распрацаваныя дэпутатамі БНФ. За незалежнасьць і дэмакратыю змагаліся крок за крокам з першых жа дзён у Вярхоўным Савеце. У гэтым змаганьні і працы галоўнымі былі незалежнасьць Беларусі і стварэньне дзяржаўных інстытутаў вольнай беларускай дзяржавы. Пры падтрымцы ўсяго Фронту дэпутаты БНФ прапанавалі дзясяткі законапраектаў, распрацавалі сістэму парлямэнцкай тактыкі, грамадзкіх дзеяньняў, палітычных ініцыятываў і ажыццявілі ўсё на практыцы.

Фэнаманальным было тое, што, дзякуючы ўмелай тактыцы і добраму разуменьню сытуацыі, дэпутаты–фронтаўцы, якія складалі толькі 8 адсоткаў у камуністычным Вярхоўным Савеце, здолелі дамагацца перамогі ў парлямэнцкім змаганьні, і ў галасаваньні за свае ідэі, праекты, ініцыятывы. Самым вялікім дасягненьнем была незалежнасьць Беларусі. *Тое, што сталася вечарам 25 жніўня 1991 года – гэта найвялікшая выніковая падзея ў гісторыі Беларусі за апошнія 200 акупацыйных гадоў. Беларусь дамаглася рэальнай незалежнасьці. У выніку (ізноў жа, дзякуючы дзейнасьці дэпутацкай Апазыцыі БНФ і ўсяго Фронта) былі створаныя рэальныя атрыбуты суверэнітэту і інстытуты ўлады беларускай незалежнай дзяржавы.*

Пачалі рэальна ажыццяўляцца ідэалы 25 Сакавіка. Але на той час не ўдалося зрабіць вельмі істотнае. Беларускае Адраджэньне не ўзяло ўладу ў незалежнай Беларусі. Пасьля ліквідацыі СССР Фронт заставаўся як апазыцыйная ўплывова беларуская палітычная сіла. Тым часам уся ўлада была ў старой савецкай каляніяльнай намэнклятуры. У галовах гэтых людзей панавалі кампрадорскі, каляніяльны спосаб думаньня і спадзяваньні на вяртаньне СССР. Яны прыстасоўваліся да новых абставінаў, вяла і з аглядкай, ня мелі ніякай ідэавай пэрспэктывы, акрамя зіраньня ў тыл ды ў Маскву. Прамаскоўскі рэжым, унутраная акупацыя і антыбеларуская дыктатура лёгка вынікалі з такіх абставінаў, дзе спэцслужбы чужой дзяржавы мелі поўную свабоду дзеяньняў.

У пачатку 90–х гг. падзеі разьвіваліся хутка. Склалася, аднак, трагічная сытуацыя. Нацыянальны, ідэава і дэмакратычны авангард – Беларускі Народны Фронт – і ягоныя прадстаўнікі здолелі энэргічна ўключыцца ў рэчышча падзеяў і здабыць незалежнасьць Бацькаўшчыны. Але грамадства, прыдушанае векавымі рэпрэсіямі, вынішчанае бальшавіцкім генацы-

дам і камуністычнай прапагандай, не паспявала за ідэйнымі перамена-мі, дрэнна арыентавалася і не зусім разумела сутнасць і неабходнасць дзяржаўнага нацыянальнага развіцця. Час для нацыянальна-культурнага асьветніцтва масаў аказаўся занадта кароткім, каб масы людзей пачалі актыўна ўдзельнічаць у фармаванні незалежнай дзяржавы, падтрымліваць палітычны авангард, імкнуцца да пераменаў. Грамадства пасля развітан-ня з камунізмам засталася па-савецку пасіўным у пытанні нацыяналь-на-ідэйнай перамены ўлады, рэагуючы непасрэдна толькі на сацыяльнае пагаршэнне свайго становішча і, не разумеючы яго прычынаў. Пасля ліквідацыі СССР і КПСС пратэстны антыкамуністычны і антыкаляніяльны ўздым скончыўся.

У новай незалежнай Беларусі прыжылася старая савецкая каляніяльная ўлада і ў значнай ступені засталася старое дэфармаванае савецкае грамад-тва. Тут самае істотнае было ў тым, што старая савецкая намэнклятура на Беларусі была агулам антынацыянальная, а грамадства (таксама агулам) – нацыянальна індэферэнтнае. Калі прыбалтыйскія краіны, што вярнулі не-залежнасць, мелі 22 гады развіцця ў незалежнай нацыянальнай дзяржа-ве (вырасла цэлае паўнавартаснае пакаленне), то на Беларусі ў гэты час была суцэльная расейска-камуністычная ноч, НКВД, расстрэлы, рэпрэсіі і генацыд, дэфэнзыва і паліянізацыя (на захадзе), Цэлае пакаленне лепшых беларусаў было расстралянае ў шматлікіх Курапатах, згноенае ў Сібіры, замучанае ў сталінскім Гулагу. Становішча ў Беларусі ў корані адрозні-валася ад становішча ў Прыбалтыцы ці, тым больш, у Польшчы альбо ў Чэхаславацыі. Каб хутка і ў корані перамяніць няўстойлівую, каляніяль-на-мэнтальную сытуацыю, што існавала ў пачатку 90-х, быў толькі адзін спосаб, – улада ў Беларусі мусіла належыць Народнаму Фронту.

Адэкватная беларуская дэмакратычная ўлада праводзіла б адэкватную беларускую нацыянальна-асветніцкую, эканамічную, сацыяльную, куль-турную і дэмакратычную палітыку, што дазволіла б вывесці грамадства ў нацыянальна-цывілізаваны стан, адраджыць нацыянальна-грамадскую нармальнасць.

Нягледзячы на складанасць абставінаў у 90-х гадах, прыход да ўлады Народнага Фронту была цалкам выканальнай задачай, калі б ні ўмяшаньне Расеі ў беларускія справы, у першую чаргу – яе спецслужбаў і стварэнне імі кантролю над урадам Кебіча, над КГБ, над цэлымі палітычнымі група-мі. Адна з іх (А. Лукашэнка, Л. Сініцын, В. Шэйман, В. Ганчар, Д. Була-хаў, А. Лябедзька, І. Ціцяноў) была прыведзена да ўлады.

Рэжым унутранай прарасейскай акупацыі, выкліканы гэтай „траянскай” групай (якая пазней распалася), стаў надзвычай разбуральным для бела-рускай нацыі і культуры, паставіў пад пацяянную пагрозу незалежнасць Беларусі.

Прамаскоўскі рэжым сфармаваўся як улада грубага аўтарытарызму, з усімі прыкметамі мафійнай і антыбеларускай дыктатуры. Зьнішчэнне Народнага Фронту як нацыянальнай альтэрнатывы рэжыму стала адной з галоўных задачай уладнай групы.

Гэтая задача, тым ня менш, аказалася не пад сілу новым камбінатарам. Магутнасць Фронту вырасла ў 1996 годзе. Пратэсты супраць антынацы-янальнай палітыкі выклікалі вялікія масавыя дэманстрацыі ў Менску і іншых гарадах. У 1997 годзе, калі антырэжымныя выступы былі яшчэ на ўздыме, Беларускі Народны фронт на V Зьездзе БНФ прыняў рашэнне аб стварэнні на чале з Фронтам агульнабеларускага Вызвольнага руху суп-раць прамаскоўскага рэжыму і імперскай палітыкі Масквы. Гэта абазна-чала ўмацаванне беларускай нацыянальна-дэмакратычнай альтэрнатывы рэжыму і злучэнне шырокіх пратэстных сілаў вакол нацыянальнай ідэі і вакол БНФ пад беларускім Бел-Чырвона-Белым сьцягам.

Беларуская нацыянальная альтэрнатыва – гэта сьмяртэльная небяспе-ка для прамаскоўскага рэжыму. На змаганьне з БНФ рэжым кінуў значныя сілы, ужываў спецыяльныя мэтады. Нэгатыўны вынік у барацьбе з Фрон-там быў дасягнуты ў 1999 годзе, калі былі аб’яднаныя дзеянні рэжыму (найперш КГБ), Масквы і палітыкі Эўразьвязу. Заходні накірунак уплыву на Беларусь з канца 1997 года ўзначаліў нямецкі разведчык Ганс-Георг Вік, які фармальна ачольваў Місію АБСЭ у Менску (адначасна быў рэзы-дэнтам ва Ўсходняй Эўропе). Вік узгадняў свае дзеянні з КГБ, з уладным

рэжымам на Беларусі. Плян Віка традыцыйны для заходніх спецслужбаў: разбурэнне нацыянальнай апазыцыйнай альтэрнатывы (гэта гначыць БНФ) і стварэнне не нацыянальнай (гэта значыць не адраджэнцкай, не пагрунтаванай на нацыянальнай ідэі) апазыцыі, заснаванай на дэмакра-тычных „прынцыпах” (а дакладней, на фармулёўках) і на фанансавай падтрымцы Захаду. Такая „апазыцыя” была залежная ад Эўразьвязу. На ўсю працу (уключаючы так званы „перамоўны працэс” з рэжымам) Эўразьвяз, згодна сьведчаньня Ганса Віка, патраціў каля паўтара мільёна даляраў. І, як часта бывае, эфект грошай для некаторых слабых людзей аказаўся занадта моцным сродкам, перавярнуў іхняе думаньне, этыку і паводзіны.

Зьнішчыць фронт эўрарэжымнай кааліцыі спецслужбаў, аднак, не ўда-лося. Але ў 1999 годзе арганізацыю раскалолі. Неўзабаве пад непасрэдным уплывам Віка і іншых „эўрадыпляматаў” (Адрыяна Севярына, Рывалье і т. п.) была створана заплянаваная „аб’яднаная дэмакратычная апазыцыя”, куды ўвайшлі розныя малыя партыі (створаныя ў першай палове 90-х), людзі дэманстратыўна выштурхнутыя Лукашэнкам з групы ўлады (А. Лябедзька, Д. Булахаў, В. Ганчар, М. Чыгір і інш.), камуністы, гёбоўская фантомная „лібэральная” партыя С. Гайдукевіча і іншыя групкі і тыпажы, часам адкрыта варажыя беларушчыне, а таксама адколатая частка БНФ, так званыя „прагматыкі”.

Вікаўская „аб’яднаная апазыцыя” – характэрны прадукт эўрапалітыкі ва Ўсходняй Эўропе. Зыходзячы з ацэнкі палітычнага канфлікту ў Бела-русі, з разуменьня нацыянальных інтарэсаў і сэнсу палітычнага змаганьня, – гэта тыпова маргінальная зьява ў беларускай палітыцы, якую і Эўразьвяз, і Масква (і нават, ускосным чынам – рэжым) тут жа паднялі на шчыт.

Свае легальныя кантакты, сувязі і каналы ўплыву на рэжым, Эўразьвяз і Масква выбудавалі праз гэтую маргінальную „апазыцыю”, цалкам ігна-руючы ўсё астатняе, што звязана з Адраджэннем і рэальнай беларускай палітыкай. Ніякіх палітычных вынікаў ад „дзеянасьці” маргінальнай „апа-зыцыі” не магло быць і, натуральна, не было. Штучнасць і шкурнасць яе былі відавочныя. Момент ісьціны найбольш выразна настаў ў верасні-каст-рычніку гэтага года падчас так званых „парляманцкіх” выбараў у Беларусі.

Ваенны напад Расеі на Грузію летам 2008 года і рэакцыя на яго ў Эўропе агалілі сутнасць эўрапалітыкі ў Беларусі. Эўропа прадэманстравала ізноў свой тыповы ўзровень, засьведчыўшы, што інтарэсы для яе важней за ўся-лякія прынцыпы. Эўразьвяз пакінуў сваю „апазыцыю” і пачаў інтэнсіўна наладжваць сувязі з рэжымам Лукашэнка, рахуючы свае геапалітычныя інтарэсы.

„Нас кінулі!” – залемантавалі на крымінальным жаргоне падстаўныя апазыцыянеры. Такі ёсьць фінал палітычнай афэры з „апазыцыяй” Ган-са-Георга Віка на Беларусі. Пэрыяд існаваньня падстаўной апазыцыі Ганса Віка – гэта дэманстрацыя стагнацыі і маргіналізма ў палітыцы, пры да-памозе якой непрыяцелі Беларусі хацелі ўплываць на рэжым Лукашэнка і нішчыць беларускі нацыянальна-вызвольны і адраджэнцкі рух. Страты ад гэтае імітацыі для беларускай палітыкі відавочныя.

У 2000-м годзе на міжнароднай канфэрэнцыі ў Беластоку Ганс Вік ад-крыта заявіў, што сэнс яго дзейнасьці ў Менскай Місіі АБСЭ заключаўся ў тым, каб дапамагчы Беларусі ўвайсці ў склад „дэмакратычнай” Расеі. Чаша цяжарна перапоўнілася. Ганс Вік быў аб’яўлены Беларускай Вы-звольным Рухам (у аснове Кансэрватыўна-Хрысьціянская Партыя – БНФ) пэрсонай „нон-грата”, запатрабавана яго выдаленьне з Рэспублікі Бела-русь. У будучыні Ганс-Георг Вік, хутчэй за ўсё, стане перад беларускім дэмакратычным судом за антыбеларускую дзейнасьць і нанясеньне шкоды інтарэсам Беларусі.

* * *

Беларускі Народны фронт гэта ня толькі наша дзяржаўная незалежна-сць, ня толькі сапраўдная беларуская дэмакратычная палітыка, ня толькі беларускае нацыянальнае Адраджэнне – *гэта цэлая яркая эпоха ў жы-цьці нацыі і ў найноўшай беларускай гісторыі ХХ-га стагоддзя*. Фронт і ягоная дэпутацкая Апазыцыя ў Вярхоўным Савеце 12-га скліканьня пад-нялі і праілюстравалі на фактах і прыкладах, і вырашылі найбольш важ-

ныя і балючыя пытанні беларускага народа: пра радыяцыю і злачынства Чарнобыля, пра генацыд і расстрэлы беларусаў расейскімі бальшавікамі, пра вяртанне беларусаў на Бацькаўшчыну з расейскіх войнаў, з „гарачых кропак” і з савецкага войска, пра ліквідацыю прывілеяў камуністычнай намэнклятуры і ліквідацыю дзейнасці кампартыі і камсамола ў Беларусі, пра стварэнне беларускага войска, пра ўвядзенне беларускіх грошай, пра беларускае грамадзянства, пра дыверсіфікацыю рэсурсаў (Балта–Чарнаморскі нафтавы калектар), пра беларускія дзяржаўныя сымвалы (вярнулі *Бел–Чырвона–Белы сыяг і гэрб Пагоня*), пра дзяржаўнасць беларускай мовы, пра вяртанне беларускай школы і адукацыі, пра стварэнне сістэмы ўлады беларускай незалежнай дзяржавы, пра разбуральную ролю расейскай палітыкі ў жыцці беларускай нацыі.

Безумоўны ўплыў адраджэнцкай ідэалогіі (і нават тэрміналогіі Фронту) адбіўся на ўяўленьнях, сьветапоглядзе, думках і думанні цэлага пакаленьня беларусаў і ўсяго грамадства.

Фронтаўскі працяг, рэальная беларуская пазыцыя Адраджэння і палітыка, якая выходзіць зь беларускіх нацыянальных інтарэсаў, сканцэнтравана цяпер у дзейнасці і ідэалогіі Кансэрватыўна–Хрысьціянскай Партыі Беларускага Народнага Фронта. Гэта аснова БНФ, якая засталася пасля расколу 1999 года і адыходу „прагматыкаў”. Рэчаіснасьць выразна паказала, што „прагматыкі” страчаныя для беларускай нацыянальнай палітыкі назаўсёды (ва ўсялякім разе, пры гэтым рэжыме). Кампраметацыя ў падстаўной „апазыцыі”, супрацоўніцтва там з камуністамі, са старой і варажой беларускаму руху камуністычнай намэнклятурай (агітацыя за прэзыдэнцтва Уладзімера Ганчарыка, Міхаіла Марыніча), сумніўныя кантакты з Масквой, поўная і пакорная ўлегласьць усім і любым вымогам палітыкі Эўразьвязу ўзамен за фінансаваньне, аплату палітычнай працы і яе імітацыю (што асабліва выразна засьведчылі выбарчыя кампаніі) – усё гэта паказвае, што раскол БНФ выявіў істотныя разыходжаньні ў ідэалогіі, прынцыпах, падыходах у палітыцы, якія выразна, таксама, відаць у сьвярджэньнях, гэтых людзей, напрыклад, як гэтае: „нацыянальна–вызвольная ідэя, якая была стрыжнем у дзейнасці БНФ з канца 80–х гг., у значнай ступені вычарпала сябе”... *Антымальна было б не падзяліць Фронт, а аб’яднаць яго з Аб’яднанай грамадзянскай партыяй і іншымі партыямі гэтага накірунку.*” (Ю.Хадыка. *Бюлетэнь „Ізбиратель”, №9, чэрвень, 1999 г.; „Беларускія Ведамасыці”, – 2001, № 2 (32), стар. 13*). Сімптаматычна, што такое было напісана тады, калі „прагматыкі” рыхтавалі пераварот у БНФ.

Супольным з гэтымі людзьмі (некалі сябрамі і аднадумцамі) застаўся толькі пачатак – хвалюючы час беларускай нацыянальнай рэвалюцыі. Гэта тое, што ўсіх нас аб’ектыўна лучыць, заклікае да стрыманасьці і разуменьня.

Беларускі Народны Фронт – гэта магутная песьня ў жыцці нацыі, якая гучыць у сэрцы беларусаў і хутка (набліжаецца час) хутка вырвецца голасна на сваю свабоду. Сьпявайма яе.

Настае час новых выпрабаваньняў і нельга яго змарнаваць. Адраджэнне новага беларускага руху павінна аб’яднаць усіх беларусаў на грунце ўнівэрсальнай і вялікай ідэі, патрэбнай усім – гэта Беларуска нацыянальная ідэя. Гэтая ідэя, працягам якой ёсьць вольная квітнеючая шчаслівая Беларусь, дзе ўладарыць сьветлы розум і добрае сэрца, дзе гучыць наша вялікая Беларуска мова, дзе веецца наш Белы–Чырвона–Белы Сыяг і грозная Пагоня сьцеражэ ўваход.

Ня трэба чакаць нічога зьверху, каб нехта нешта арганізаваў ці зрабіў. Маючы Беларускаю ідэю ў сэрцы, – гэтага дастаткова, каб арганізаваць у любой галіне і рабіць для добра Беларусі. Тады з мноства малых справаў утвараецца вялікі рух за Беларускаю Беларусь, за розум і волю бяз цемры, бяз Расеі і дыктатуры.

Яшчэ прыйдзе, настане другое прышэсьце Народнага Фронта. Яно прынясе рашаючую і канцовую перамогу для Беларусі. Будучыня нашай Айчыны будзе велічнай і магутнай.

Зянон Пазыняк

10 кастрычніка 2008 г.

МАРА ПАКАЛЕНЬНЯЎ І ВЫНІК ЗМАГАНЬНЯ

Дзень 25 жніўня 1991 года быў другім днём нечарговай сэсіі Вярхоўнага Савета, скліканай па ініцыятыве парлямэнцкай Апазыцыі БНФ пасля правалу праімперскага камуністычнага путчу ў Маскве. У канцы дня, у момант вялікага напружаньня і стамленьня, калі настрой дэпутацкай большасці быў усё яшчэ няпэўны і ўсё магло павярнуцца не на нашу карысьць, і калі Шушкевіч, які вёў сэсію, прапанаваў „заканчваць нашу работу” – тады, у апошнюю хвіліну, слова ўзяў Пазыняк і, ўдала сыграўшы на паняцьцях і пачуцьцях камуністаў і прадстаўнікоў намэнклятуры, здолеў пераканаць дэпутатаў прагаласаваць за наданьне Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце статусу канстытуцыйнай сілы. У 20 гадзін 08 хвілінаў ажыццявілася мара пакаленьняў беларусаў – нацыя вярнула Незалежнасьць. Гэтыя два дні запатрабавалі ад нас, дэпутатаў Апазыцыі БНФ, каласальнага інтэлектуальнага і псыхалягічнага напружаньня – але вынік, пэўна ж, можна лічыць лепшым і галоўным дасягненьнем жыцця.

Пазьней будзе шмат напісана пра „агульны тэндэнцыі суверэнізацыі рэспублік”, пра „аб’ектыўную адсутнасьць іншага варыянту”, што „усё вырашалася ў Маскве”, нарэшце, што „незалежнасьць на Беларусь звалілася зь неба” – абы толькі прынізіць ролю нацыянальнага авангарду ў здабыцці рэальнай Незалежнасьці.

„Агульны тэндэнцыі” распаду СССР якраз ішлі не з Масквы (там Гарбачоў і Ельцын змагаліся за Крэмль, і свабода „нацыянальных ускраінаў” не фігуравала ў ліку іх палітычных прыярытэтаў) – тэндэнцыі высыпалі ў тагачасных рэспубліках. Найманцей ў тых, дзе былі актыўнымі нацыянальнымі сілы, Народныя франты. Адзначым тут вялізную ролю менскіх „Дзядоў” 30 кастрычніка 1988 года, калі Пазыняку ўдалося прадухіліць, здавалася б, непазьбежнае кровапраліцьце і тым самым ўпершыню ў тагачасным СССР паказаць прыклад мірнай, негвалтоўнай масавай нацыянальнай акцыі ў той час, калі камуністы задумалі і правакавалі вялікую кроў (падзеі ў Тбілісі і Баку, як вядома, разьвіваліся па іншым сцэнары).

Так што Ельцын не „падароваў свабоду” – а вымушаны быў улічваць настроі ў Беларусі, у Прабалтыцы, на Украіне. У яго на памяці быў вопыт Гарбачова, які паспрабаваў кінучь танкі і дэсантнікаў у Вільню і Рыгу. Але ўжо праз некалькі дзён, на пачатку верасьня, Ельцын з маладой „камандай рэфарматараў” пачаў энэргічна адбудоваць імперыю (эканамічна, палітычна і вайскова). Я перакананы, што калі б мы спазьніліся ці каб не былі вынаходлівымі, цьвёрдымі і рашучымі – Беларусь магла б стацца часткай „фэдэрацыі”. (Між іншым, Запад – тады – не надта падтрымліваў нашу Незалежнасьць. Запад быў зацікаўлены ў тым, каб ядзерны патэнцыял быў у „адных руках”, маскоўскіх.)

Наш посьпех быў бы немагчымым без падтрымкі дзясяткаў тысяч людзей перад будынкам Дома ўраду, галасы якіх даляталі ў Авальную залю.

Гэта былі нашчадкі паўстанцаў Касьцюшкі і Каліноўскага, чыгачоў купалаўскай „Нашай Нівы”, заснавальнікаў БНР, случкіх ваяроў, тых, хто палег у Курапатах, падпольных антыкамуністычных змагароў – і ніхто з тых людзей, што два дні сыцяно стаялі на плошчы, гукалі, сьпявалі і чые вочы нападзіліся сьлязьмі шчасьця, ніколі ня скажа, што Незалежнасьць на іх аднекуль „звалілася”.

*Сяргей Навумчык,
дэпутат Апазыцыі БНФ
у Вярхоўным Савеце 12 скліканьня.*

„НІЧОГА АГУЛЬНАГА З ФРОНТАМ ЁН НІКОЛІ НЯ МЕЎ”

Нядаўна ў Інтэрнэце я прачытаў дзіўныя словы, быццам бы за часы Кебіча і раньняга Лукашэнка намесьнік міністра замежных справаў Андрэй Саньнікаў паведамляў у дэпутацкую Апазыцыю БНФ сакрэтныя зьвесткі („закры-

тую інфармацыю”) з уладных структураў і „супрацоўнічаў” з фракцыяй БНФ у Вярхоўным Савеце. Магчыма, прыватна, за кубкам кавы ён, сапраўды, мог казаць каму-небудзь якія-небудзь кулуарныя плёткі. Але гэта не супрацоўніцтва. Ніякіх „сакрэтных звестак” мы ад яго ня мелі. Калі б што было, то такія справы не маглі абмінуць кіраўніка парламанцкай Апазыцыі БНФ. Я пра такога „асведамляльніка”, як Саньнікаў, ня чуў і ня ведаў.

Не супрацоўнічаў Саньнікаў з дэпутацкай Апазыцыяй БНФ. Наадварот, гэта ён летам 1996 года, насуперак пазыцыі Народнага Фронту, стараўся ліквідаваць усе перашкоды перад візітам Лукашэнка ў Францыю (бо французская дэмакратычная грамадзкая

не хацела прымаць чалавека, які ўсхваляў Гітлера).

Летам 1996 года мы з Сяргеем Навумчыкам якраз арганізоўвалі ў замежжы інфармацыйную кампанію па азнамленьню эўрапейскіх і амэрыканскіх палітыкаў з рэальным становішчам ў Беларусі, казалі, што Лукашэнка ўсё больш выяўляецца як дыктатар (ужо год прайшоў пасля зьбіцця дэпутатаў). Пра гэта я асабіста пісаў прэзыдэнту Францыі Жаку Шыраку. Тым часам праца Саннікава была накіраваная супраць нашай кампаніі. Гэта ён арганізоўваў Лукашэнку сустрэчу з Шыракам (што тады абурыла нас усіх). Сустрэчу з Шыракам Лукашэнка потым выкарыстоўваў як падтрымку сваёй антыбеларускай антыдэмакратычнай палітыцы. Якраз пасля гэтага візіту Лукашэнка вырашыў працягнуць тэрмін сваіх паўнамоцтваў яшчэ на два гады (гады прэзыдэнцкі тэрмін у Францыі быў сем гадоў). Пры гэтым ён спасылся на Францыю і свой „візіт”.

Але самае цікавае было потым, у 1997–м, пасля V–га Зьезду БНФ, на якім было прадэкляравана аб стварэньні шырокай нацыянальнай апазыцыі рэжыму – Беларускага Вывольнага Руху. КГБ сьпешна (і прафэсійна) стварае контру – „Хартыю–97” (для перайманьня рэсурсаў з Захаду), і Саньнікаў апынуўся ў гэтай „Хартыі” на першых ролях. Такі васьм гэта „асведамляльнік” БНФ.

Нічога агульнага з Фронтам ён ніколі ня меў, ніколі ня быў ягоным прыхільнікам.

Зянон ПАЗЬНЯК

10 верасьня 2008 г.

„ІГУМЕНСКІ ШЛЯХ” — ДАРОГА ПАМЯЦІ

29 чэрвеня Кансэрватыўна–Хрысьціянская Партыя – БНФ арганізавала штогадовыя мэмарыяльныя мерапрыемствы паблізу г. Чэрвеня (былы Ігумен) Менскага раёну. Да сяброў Партыі далучылася шмат дзяўчат і хлопцаў – маладых беларускіх патрыётаў. Прыбыла дэлегацыя летувіскай моладзі пад нацыянальна-дзяржаўным сьцягам Летувы. Удзельнікі пачалі Шлях ад будынка былой Ігуменскай турмы. Гэты астрог расейскія акупанты нашай зямлі пабудавалі яшчэ на прыканцы 18 стагоддзя. Яны пакарысталіся астрагам і ў чэрвені 1941 года, калі каты НКВД гналі калёны вязьняў зь Менскай ды Вялейскай турмаў ў бок Расеі. Вязьняў вывелі з Ігуменскай турмы 25 чэрвеня і пагналі па дарозе. У лясным масіве Цагельня акупанты адкры-



Група сяброў Кансэрватыўна–Хрысьціянскай Партыі БНФ на месцы расстрэлу людзей каля Ігумена. Ліпень 2008 г.

лі агонь па нявінных людзях і забілі больш за тысячу чалавек. Зразумела, што ў савецкія часы было забаронена згадваць пра ігуменскую трагедыю. З 1990 г. Беларускі Народны Фронт „Адраджэньне” пачаў праводзіць мэмарыяльныя акцыі ў памяць ахвяраў расейскага тэрору. Людзі ўсталявалі манумэнтальныя крыжы на магілах ахвяраў.

Сёлетнія мэмарыяльныя мерапрыемствы распачалася сьпяваньнем духоўнага гімну „Магутны Божа”. Выступілі намесьнік старшыні Фронту і Партыі сп. Сяргей Папкоў, сакратары Управы Фронту і Партыі сп. Віктар Рабушка і Валеры Буйвал, сябра Сойму Фронту і Партыі сп. Пятро Шашкель, прадстаўнікі дэлегацыі з Летувы. Выступоўцы казалі пра народную памяць аб ахвярах расейскай акупацыі. Ігумен – не адзінае месца на Беларусі, дзе ў першыя дні нямецкай інвазіі расейскія каты НКВД забівалі тысячы людзей. Наперадзе адкрыцьцё праўды аб іншых злачынствах акупацыйнага маскоўскага рэжыму.

У адрозьненьне ад нямецкага фашызму чырвоны расейскі фашызм ня быў ліквідаваны і забаронены ў выніку той вайны. Ён працягвае сваё драпежнае існаваньне ў сёньняшнім маскоўскім імперыялізме. Не выпадкова, што вялікадзяржаўныя цемрашалы імкнуцца перапісаць гісторыю і ў чарговы раз падмануць людзей: услаўляюць Сталіна і „славныя органы” НКВД–КГБ, хаваюць сьляды сваіх злачынстваў на нашай зямлі. Яны імкнуцца вярнуць у нашае жыцьцё увесь крываваы антычалавечы жах, які яны тварылі на Беларусі і ў іншых акупаваных краінах у 1930–40–я гады. Яны – спадчынікі злачынцаў НКВД–КГБ. Іхная задача – аднаўленьне маскоўскай імперыі ў былых межах, зьнішчэньне незалежных дзяржаваў, вызваленых ад каляніялізму народаў. Іхныя лабавыя атакі на нашу незалежнасьць былі правалены ў 1996 годзе ў выніку магутнага супраціву беларускіх патрыётаў. Цяпер Масква рукамі сваіх марыянтак спрабуе ў каторы раз падмануць наш народ і панявольіць Беларусь шляхам іншых мэгадаў і фальшывых „выбараў”. Адзінае выйсьце з гэтага тупіка – усенародны няўдзел у выбарчых гульнях дыктатуры. Няхай рэжым гуляецца сам з сабой. Масква павінна зразумець, што ў выпадку нашэсьця на нашу дзяржаву Беларускі народ будзе абараняць сваю незалежнасьць у адпаведнасьці з Канстытуцыяй, у адпаведнасьці з нашай нацыянальнай традыцыяй і прыродным правам. Імперскі фашызм ня пройдзе! Так гаварылі выступоўцы.

Потым да манумэнтальных крыжоў на магілах ахвяраў усклалі вянкi і кветкі, запалілі сьвечкі і зьнічкі.

**Інфармацыйная камісія
Кансэрватыўна–Хрысьціянскай Партыі – БНФ**

29 чэрвеня 2008 г.

РАСЕЙСКИ ОХЛАС ХОЧА ВАЙНЫ

Чарговыя ўгодкі злачыннай змовы фашыстоўскай гітлерскай Нямеччыны і фашыстоўскага сталінскага СССР, заключанай у Маскве 23 жніўня 1939 г. (больш вядомага ў гісторыі як Пакт Молатава–Рыбэнтропа). 69-я ўгодкі Пакта прыгадалі нават расейскія СМІ, не забыліся сказаць пару словаў нават пра сакрэтны пратакол–дадатак да апублікаванага тэксту Пакту. Нават згадалі, што гэта быў пратакол „па падзелу Эўропы паміж Нямеччынай і СССР”. Тон паведамленьня быў даволі нэўтральны і дзелавы. Сёньняшняя крамлёўская гэбелясаўшчына нават не пакарысталася даўно вядомым фальшывым аргументам, што маўляў „пакт даў час на пераўзбраеньне Чырвонай арміі і адсунуў вайну”. Усім ужо зразумела, што якраз гэтая змова азначала зьялёнае сьвятло з Масквы для Гітлера, які роўна праз тыдзень напаў на Польшчу і разьвязаў Другую сусьветную вайну.

Амэрыканскія гісторыкі Энтані Рыд і Дэвід Фішэр у сваёй кнізе „Падзенне Берліну” паведамляюць цікавыя факты з часоў Пакту. Пасьля пераможных авантураў Гітлера, у выніку якіх без адзінага стрэлу былі захоплены Чэхаславаччына і Аўстрыя (1938 г.), нямецкае насельніцтва з трывогай назірала за падрыхтоўкай Райха да маштабнай вайны. Большасць немцаў не хацелася ваяваць. Калі стала вядома пра падпісаньне ў Маскве Пакту, берлінцаў і жыхароў іншых гарадоў ахапіла эйфарыя. Паўсюль гучэла музыка (у адной півярне нават ігралі „Інтэрнацыянал”, і публіка ўставала, вітаючы тадышні савецкі гімн), рэстараны былі поўныя кліентаў, немцы крычалі „Хайль Сталін! Хайль Москваў!”, а калі сустракалі на вуліцы савецкіх прадстаўнікоў, то актыўна браталіся зь імі. Ілюзія міру настолькі засьціла вочы гэтаму, здавалася б, рацыянальнаму народу, што большасць немцаў не заўважала актыўнай падрыхтоўкі да вайны. Над сталіцай і іншымі гарадамі праляталі хмары самалётаў, вайсковыя эшалёны перавозілі жаўнераў і тэхніку – на Усход, да мяжы з Польшчай. Калі праз тыдзень, 1 верасьня 1939 г. пачалася інвазія супраць Польшчы, немцы былі агаломшаны. У адрозьненні ад 1870 і 1914 гг., калёны вэрмахта, якія маршыравалі на фронт, сустракалі пустыя вуліцы, а не эйфарычныя натоўпы.

У сёньняшніх маскоўскіх фашыстаў не атрымалася захапіць без боя маленькую Грузію і наладзіць аншлюс у аўстрыйскім стылі. Грузінскі народ з дапамогай ЗША выстаў і спыніў агрэсара. Маскоўская прапаганда вымушана была распрацаваць цэлую праграму па прамыўцы мазгоў насельніцтву Расеі, пераконваючы „самы чытаючы народ у міре”, што „наша армія одержала блестящую победу”. Што праўда, не атрымоўваецца ў Масквы заключыць ані з кім рэклімнага пакту, які разьвязаў бы Крамлю рукі. Увесь сьвет асуджае расейскую агрэсію (падтрымка, выказаная бананавай Кубай і экзатычным Хамасам, стала прадметам фэльетонаў і кпінаў). Але трэба прызнаць, што гэбелясаўская прамыўка мазгоў насельніцтву ў цэлым мела посьпех (нават на Беларусі, дзе многія яшчэ вераць расейскім газэтам і тэлеканалам і нават БТ). Асабліва эйфарычна паводзяць сабе расейцы, што атабарыліся ў Беларусі: „Как наши–то дали этим грузинам! И все американские базы–то разбомбили, ха–ха–ха...” У адрозьненні ад берлінцаў 1939–га года большасць сёньняшніх расейцаў радуецца так, нібыта расейская імперыя ўжо аднавілася ў рамках СССР альбо прынамсі Тбілісі захапіла. Охлас жадае рэваншу (хаця сам ня ведае, за што), паўтарае крамлёўскі дэвіз пра „супердзяржаву”. Расейскі охлас хоча вайны. Чалавецтва павінна б адэкватна адрагаваць на расейскую пагрозу.

Янка Базыль

АБ ВАЕННАЙ ПРАВАКАЦЫІ РАСЕІ І ВАЙНЕ СУПРАЦЬ ГРУЗІІ

Правакацыйная палітыка расейскага гэбізму на Каўказе, імкненьне выкарыстаць супраць Грузіі Абхазію і Паўднёвую Асэцію прывялі да ўспышкі чарговай вайны ў гэтым раёне. Справакаваўшы чарговы збройны канфлікт, расейская ваеншчына тут жа ўключылася ў вайну супраць суверэннай Грузіі. Пачалі бамбаваць грузінскія нафтаправоды, гарады, шпіталі, жылыя раёны, цывільныя аб’екты і нафтавыя порты на Чорным моры. У чарговы

раз Расея дэманструе ўсяму сьвету сваю агрэсіўнасьць і нізкія разбойныя дзеянні ў дачыненні да вольных народаў, паказвае, што зьяўляецца падпальшчыкам вайны і пагрозай свабоднаму чалавецтву.

Мы патрабуем ад расейскага кіраўніцтва спыніць агрэсію. Мы звяртаемся да палітычных партыяў і арганізацыяў дэмакратычнай Эўропы прызнаць Расею агрэсіўнай краінай і запатрабаваць ад яе спыніць войны на вольным Каўказе.

Сойм Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна–Хрысьціянскай Партыі – БНФ

10 жніўня 2008 г., г. Менск

АБ НЕДЭМАКРАТЫЧНЫХ ВЫБАРАХ У БЕЛАРУСІ

Сойм Беларускага Народнага Фронту і Кансэрватыўна–Хрысьціянскай Партыі – БНФ звяртае ўвагу беларускай і міжнароднай грамадзкасьці на выключную недэмакратычнасьць выбарчай кампаніі па выбарах у недэмакратычны парламент Беларусі. Пад выглядам „сьледзтва” аб выбуху, які адбыўся ў Менску 4 ліпеня, рэжым Лукашэнка ўзяў пад кантроль міліцыі і КГБ усё электаральнае насельніцтва Беларусі.

Увесь час робяць масавыя вобшукі і ператрусы ў дамах людзей, крытычна настроеных да рэжыму. Пастаянна адбываюцца арышты і перасьледы, асабліва моладзі. Міліцыя і КГБ масава абыходзяць дамы і кватэры ўсяго насельніцтва па ўсёй Беларусі, перапісваюць пашпартныя дадзеныя і звесткі пра людзей, бяруць адбіткі пальцаў. Гэта небывалы націск на электарат. Апазыцыйна настроеных асобаў звальняюць з працы, калі яны прымаюць удзел у выбарчай кампаніі. Тут груба топчацца закон і элемэтарныя правы грамадзянаў Беларусі.

Рашэньнем Лукашэнка да ўдзелу ў гэтых дзеяньнях пад выглядам „сьледзтва” дапушчаныя спэцслужбы Расеі (ФСБ), якія заікаўленыя ў стварэньні на Беларусі прарасейскага парламенту, скарыстаўшы фальсіфікацыйную машыну галасаваньня, якая поўнасьцю кантралюецца рэжымам Лукашэнка. Гэта грубае парушэньне Канстытуцыі. Такія выбары не адпавядаюць нават элемэтарным нормам дэмакратыі.

Поўная глухата ўладаў на патрабаванні выконваць закон і нормы дэмакратычнага права, поўная недаступнасьць грамадзкасьці да кантролю над галасаваньнем, непарушнасьць фальсіфікацыйнай машыны выбараў, удзел спэцслужбаў чужой дзяржавы ў кантролі над беларускім электаратам – усё гэта пацвярджае правільнасьць нашага рашэньня аб усеагульным няўдзе-ле (байкот) ў фальшывым і недэмакратычным галасаваньні. Выбары, якія праводзяцца ў такіх не дэмакратычных умовах, ня могуць быць прызнаныя законнымі.

Сойм Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна–Хрысьціянскай Партыі – БНФ

10 жніўня 2008 г., г. Менск

РУСІФІКАЦЫЯ ДЗЯЦЕЙ

Дарослыя, якія прыехалі ў шэраг дзіцячых лягероў летняга адпачынку на „бацькоўскі дзень”, сталіся сьведкамі „новых дасягненьняў” рэжымнай ідэалогіі. На тэрыторыі лягероў няма аніводнага сьцяга БССР–РБ. Затое на лінейках і над галоўнымі карпусамі вісяць расейскія трыкалёры. Уражаныя бацькі і бабулі–дзядулі спыталіся ў дзяцей, што гэта ўсё значыць. Малыя патлумачылі, што ім давялі лягерныя кіраўнікі і выхавателі: „Дети, мы все будем защищать Россию. Все на защиту России...” Вось такая акупанцкая „незавісімоць” парэжымнаму. Пачалася актыўная апрацоўка маладога пакаленьня, зь якога пра-маскоўская хунта зьбіраецца зрабіць гарматнае мяса для Расеі. А некаторым ня верылася, калі беларускія патрыёты папярэдзілі пра унутранную акупацыю, аб забойчай небясьпецы русіфікацыі.

Янка Базыль

„ГЭТАЯ КРАІНА НАЛЕЖЫЦЬ РАСЕЙСКОЙ ФІРМЕ”

Беларуская кніга становіцца ўсё большым рарытэтам на Беларусі. Стосы расейскай макулатуры запаўняюць кнігарні і бібліятэкі. На рэдкія выданні на беларускай мове накладзены такія цэны, што не падступіцца. Гэтага русіфікатарам падалося мала. У кнігарнях з’явіліся вітрыны пад шыльдай „Книги белорусских издательств”. Паводле выстаўленых кніг стала зразумела, што цяпер беларускія выдавецтвы выпускаюць кнігі выключна на расейскай мове (асабліва для дзяцей). Больш таго з’явіліся цэлыя кнігарні, дзе няма аніводнай кніжкі на мове тытульнай нацыі. Напрыклад, у Гомлі. На вуліцы Перамогі, непадалёк ад Абласной публічнай бібліятэкі на працягу дзесяцігоддзяў функцыянавала папулярная кнігарня. Нават пры тав. Брэжнэве там можна было купіць беларускія выданні і больш таго кнігі на іспанскай мове (з Кубы), на нямецкай (з ГДР), польскай і румынскія выданні. Цяпер там засталася тое, што „выучылі бы толькі за то, што ім разгаварывалі Ленін...” Калі пытаеся ў абслугі, чаму няма кніг на беларускай мове, атрымліваеш арыгінальны адказ: „Гэтая кнігарня належыць расейскай фірме...” Акупанцкая навалач акупавала й наш кніжны рынак. Праведзена зачыстка ўсяго беларускага. Сьпяшаецца маскалізатар–таталізатар, баіцца не пасьпець выбіць з душы ўсё нацыянальнае.

Янка Базыль

НОВЫ ПЛАН АКУПАЦЫІ БЕЛАРУСІ

КАРОТКАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

(Выступ на жніўнеськім Сойме Кансэрватыўна–Хрысціянскай Партыі – БНФ і Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”)

Аналіз падзеяў за гэты год, і асабліва за апошні месяц, паказвае на існаванне новага шматступеннага расейскага пляну акупацыі Беларусі. Пра існаванне гэтага пляну ведае Лукашэнка. Расейцы шмат што ўзгаднілі зь ім. Выбух у Менску 4–га ліпеня, падрыхтаваны расейцамі, паслужыў сыгналам да канкрэтных дзеянняў, дастасаваных да выбарчай кампаніі.

Першае, што было зроблена пасля выбуху, – беларускія кіраўнічыя кадры ва ўладных структурах рэжыму былі заменены на рускіх генэралаў і выхадцаў з Расіі. Пад выглядам „сследства” распачаты татальны кантроль над электаральным насельніцтвам і пераслед крытычна настроеных да рэжыму людзей. Рускія спецслужбы (ФСБ) атрымалі легальную магчымасць назіраць і каардынаваць гэты кантроль. Сутнасць гэтай апэрацыі для Масквы – стварэнне шляхам падбору і выкарыстання фальсіфікацыйнай машыны галасавання адмыслова прарасейскага парламанту ў Беларусі і дамагчыся яго легітымизацыі. Такі парламант Маскве патрэбны для заканадаўчага афармлення захопу беларускай маёмасці і іншых дзеянняў па ходу магчымага разгортвання запланаваных прарасейскіх падзей.

У Расіі створаная ўрадавая структура, так званая „Федэральнае агенцтва па справах СНД”, якое плянуюць легальна скарыстаць у Беларусі для падтрымкі русіфікацыі, стварэння расейскай рэзыдэнтуры і рускай пятай калёны.



Фэстываль у Брукліне. Каля Сабору сьв. Кірылы Тураўскага.

Масква пад выглядам адказу на амэрыканскі супрацьракетны шчыт у Чэхіі агучыла рашэнне аб увядзенні на Беларусь сваіх ракетаў „Іскандэр–М” і стварэнне тут расейскай ваеннай структуры з расейскімі спэцпадраздзяленнямі. (Гэта схема, па якой была акупаваная ў 1939–40 гг. Прыбалтыка.) Пытанне ўзгоднена з Лукашэнкам. Канчатковае рашэнне ў канцы жніўня.

Калі не ўдасца перашкодзіць, каб яны выканалі гэты намер, эскалацыя акупацыі Беларусі будзе гарантаваная. (Лукашэнка пасля гэтага расейцам ужо не спатрэбіцца.)

Працягваецца разбурэнне гістарычнага Менска, плянаванне ў цэнтры горада мноства хмарачосаў для расейскага алігархічнага бізнэсу і шырокае будаўніцтва элітнага (недаступнага для беларусаў) жылля алігархічным кланам мэра Масквы Лужкова (інвестыцыі Батурынай) для новых расейскіх перасяленцаў у Беларусь (кітайская схема акупацыі, выпрабаваная на Тыбеце).

У выпадку стварэння адмыслова прарасейскай „палаткі” і легітымизацыі яе Масква, як вынік з падзей, плянуе пастаноўку пытання ад беларускім грамадзянстве для расейцаў (так званая „падвойнае грамадзянства”). Такая акупацыйная схема выпрабаваная расейцамі ў Паўднёвай Асціі і Абхазіі. Але тут прадугледжана іншае – перасяленчы, дэмаграфічны („тыбецкі”) аспект.

Што можна чакаць у Беларусі ад такіх авантурыстаў расейскага гэбізму паказвае брудная вайна, якую Масква справакавала і распачала супраць суверэннай Грузіі.

Для інфармацыйнай падтрымкі плянуемых акупацыйных дзеянняў у міжнародным маштабе Масква наняла піяршчыка з Захаду – вядомую цёмную асобу ў Заходнім піярным бізнэсе Цімаці Бэла (грошы Масквы, але кантракт і аплата аферыста – праз урад Лукашэнка).

Нашыя дзеянні цяпер павінны ісьці па двух накірунках:

– Паслядоўная падрыхтоўка няўдзелу людзей у фальшывых выбарах (байкот).

– Інфармацыя аб становішчы і аб плянах Масквы.

Выбарчая кампанія, якая цяпер адбываецца, носіць выключна недэмакратычны характар. Такія выбары ня могуць быць прызнаныя за дэмакратычныя.

Трэцяя неадкладная практычная патрэба, якую абавязкова трэба ініцыяваць, – гэта вытурчыць зь Беларусі цёмнага піяршчыка Цімаці Бэла. Можна ўявіць што ён напіша за маскоўскія мільёны. Гэта сур’ёзна. Асабліва, улічваючы ха-

рактар інфармацыйнай падрыхтоўкі Расеі перад нападам на Грузію, які толькі што пачаўся (ня кажам ўжо пра крайне ілжывы і подлы ўзровень расейскай інфармацыі). Тое самае расейцы плянуюць тут, у Беларусі, наняўшы Бэла. За мільёны гэты тып гатовы піярыць нават пекла.

Зянон ПАЗЬНЯК

10 жніўня 2008 г.

ФЭСТЫВАЛЬ

Кожны год, увосені, мясцовае самакіраваньне раёну Атлянтык–эвэню (вялікі праспэкт у Брукліне) наладжвае свята вуліцы і вялікі кірмаш, дзе можна што хочаш прадаць і што прадаюць купіць. Па ўсёй вуліцы суцэльны рознакаляровы чалавечы тлум, выходзяць 100–200 тысячаў людзей, сьпяваюць, танцуюць, купляюць, ядуць (бяз гэтага амэрыканцы ня могуць – ядуць усюды) і проста шпацыруюць, глядзяць адзін на аднаго. Грае музыка і аркестры (усё мясцовага кшталту).

На Атлянтык–эвэню размешчаныя дзьве беларускія цэрквы. Заўсёды прымае ўдзел у святае царква па Атлянтык–эвэню, 401 (Сабор сьв. Кірылы Тураўскага), размешчаная у самым цэнтры фэстывалю. А сёлета (у нядзелю, 5 кастрычніка) беларусы ўвогуле паказалі кіяску. На ганак Сабора вышаў наш знакаміты ансамбль – гэта заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Валянціна Пархоменка, Алесь Казак (яе муж) і таленавітая Вольга Казак (дачка) – ды як зайгралі, як засьпявалі магутныя беларускія народная песьні на ўсю ваколіцу, то сабраўся вялікі натоўп, слухалі, пляскалі ў ладкі,



Фэстываль у Брукліне. Сьпявае Валянціна Пархоменка.

прытопвалі ды танцавалі. „Вот кантры? – чулася. – О, Бэлярус, Бэлярус! Вэры гуд!”

Нашыя беларусы тым часам таксама польку не прамінулі. І думаецца: як добра, што ёсьць ў нас наша вялікая культура, нашы дзівосныя беларускія песьні, наша знакамітая сьпявачка Валянціна Пархоменка! Шкода, што ня чуюць яе (ня могуць чуць) на Бацькаўшчыне. Але й тут яна і ўся яе таленавітая сям’я мараць і сьпяваюць для Беларусі.

Мар’ян Ванькевіч

ЛІСТЫ ПРА ВЫБАРЫ

ВЫБАРЫ З УДЗЕЛАМ ЛУБЯНКІ

(Ліст сябрам Беларускага Народнага Фронту

і Кансэрватыўна–Хрысьціянскай Партыі БНФ. 16 жніўня 2008 г.)

Паважаныя сябры. Па маіх назіраньнях, наша ціхая мэтанакіраваная праца на працягу паўгода па падрыхтоўцы байкоту выбараў і няўдзелу людзей у галасаваньні дае плён. Павялічылася колькасць выбаршчыкаў, якія разумеюць зьмест выбарчага ашуканства і не зьбіраюцца ісьці галасаваць.

Наш лёзунг: „**Ніхто на фальшывыя выбары!**” „**Усе за байкот!**”

Пачалася сумяціца у шэрагах падстаўной „апазыцыі”. Рэжым так усіх прыціснуў, так атаптаўся па выбарцах (да кантролю за падлікам галасоў, акрамя рэжымных людзей, практычна, ніхто не дапушчаны), што і службовыя „апазыцыянеры” раптам залемантавалі пра байкот. (Думаю, што яны ўжо атрымалі свае абяцаныя 5–10 тысячаў (маўляў, „жыць жа трэба”) і асьмялелі. Але й гэта добра, хай сьмялеюць хоць так.

Хаця зразумела, што аматары ў дваццаты раз ісьці на падманнае галасаваньне, калі стануць спрачацца наконт байкоту, адразу ж расколюцца (хто ў лес, хто па дрывы), і ўсё стане вельмі добра відаць. Толькі ня ў іх справа. Сваю тэхнічную ролю у гэтай выбарчай кампаніі яны ўжо выканалі – засьведчылі яе поўную недэмакратычнасьць. Цяпер усім стала бачна, што застаўся толькі байкот. Вельмі важна, каб рашыўся народ, каб людзі пераадолелі інэрцыю

і сталі б у цвёрдую пазыцыю. Таму адпаведную працу трэба весці якраз цяпер, пасьядоўна і інтэнсіўна.

Мы мусім памятаць пра надзвычайную адказнасьць усіх людзей у цяперашняй так званай „выбарчай кампаніі”, якой, практычна, ужо кіруе не Лукашэнка. Можа, ён што і зразумеў сваім калгасным розумам пасьяла нападу расейцаў на Грузію (што яго чакае з боку Масквы), але калі і зразумеў, то пазнавата. Сьпісы па залічэньні дэпутатаў у „палатку” „пойдуць” ужо не яго, а тыя, што склала ФСБ, якую ён пасьяла выбуху пад выглядам удзелу ў „сьледзтве” легальна дапусьціў для кантролю над выбарамі ў нашай краіне.

Што гэта азначае, нам добра вядома – небясьпечны этап ва ўнутранай расейскай акупацыі, сфармаваньне спэцыяльна-прарасейскага парлямэнту ў Беларусі.

Тым часам (адзначу яшчэ раз) цяперашнюю выбарчую кампанію рэжым праводзіць настолькі не дэмакратычна, груба, жорстка і бессаромна, робячы стаўку на фальсіфікацыю, што непрызнаньне гэтых выбараў беларускай і міжнароднай супольнасьцю і байкот галасаваньня вынікаюць самы сабой з усяго таго, што адбываецца.

Аднак ня трэба ўсё ж мець ілюзіяў, што цяперашняя Эўропа не заплочыць на гэта вочы. Патрэбна вялікая праца па кантролю і дакладнай фіксацыі ўсіх працэсаў. Нам (і ня толькі нам – усяму палітычна актыўнаму грамадзтву) неабходна наладзіць кантроль над працэсамі ў дзень галасаваньня

і фіксацыю падзей. Мы ня можам спадзявацца на заходніх „прысутнікаў”. Трэба будзе вельмі ўважліва (і па-новаму) працаваць самым.

Зразумела, што па новым акупацыйным пляне Пуціна–Мядзведзева (які мы абмяркоўвалі нядаўна на Сойме і пра што паведамлялі ў СМІ), выбары на Беларусі і „захоп” парламанту будуць спрэсавана адбывацца ў адзін прамежак часу разам з намерам ўвесці рускія войскі і ракеты на Беларусь і разам з падрыхтоўкай дзейнасці на Беларусі расейскага так званага „Фэдэральнага агенцтва па справах СНД” (стварэнне легальнай рускай агентуры і падтрымка русіфікацыі на Беларусі).

Дакладна так яно і адбываецца. Эмацыйная паспешнасць зь якой Польшча нядаўна пагадзілася на ўсталяванне амэрыканскай СПА на сваёй тэрыторыі, тут жа выкарыстала Масква супраць Беларусі. 19-га жніўня маскоўцы клічуць Лукашэнку на размову аб уводзе сваіх ракетаў і войскаў на Беларусь (тое, што ў канцы ліпеня агучыў генэрал Н. Бардзюжа). (Які пачварны абсурд – уся нацыя ў закладніках аднаго абмежаванага Лукашэнкі!) Тым часам зразумела, што калі Лукашэнка пагодзіцца на ўвод расейскіх войскаў з ракетамі, то дні яго будуць ужо палічаны. (Але і беларускай незалежнасці таксама. Рыхтуецца прыбалтыйскі варыянт акупацыі 1939–1940 гг.).

Па трэцяй пазыцыі. Літаральна сёння стала вядома, што выпусцілі з турмы А. Казуліна (добрая падзея ў жыцці чалавека). Тым часам, пасля таго як у сацыял-дэмакратаў верх узяло беларускае крыло і Казуліна ня выбралі на старшыню партыі, стала зразумела, што Лубянка мусіць неяк на гэта зрагаваць, „адсідка” Казуліна страціла сэнс. У гэтых умовах ФСБ, скарыстаўшы Казуліна, пастараецца ўнесці прамаскоўскую сумяціцу і чарговыя расколы ў шэрагі і без таго маленькіх і бездапаможных беларускіх партыяў. Задача – аддзяліць беларускую аснову, лякалізаваць яе, зменьшыць і, галоўнае, ня даць аб’яднацца ўсім на нацыянальным грунце, на беларускай ідэі.

З фармальнага боку, вызваленне Казуліна павялічвае шанцы Масквы на легітымізацыю „палаты” у Беларусі і прызнанне Захадам фальшывых выбараў за дэмакратычныя. Але Лукашэнка тут ужо ўвогуле на пэрэфэрыі (хаця фармальна ўсё яшчэ йдзе праз яго і ён думае, відаць, што ўсім кіруе). Палітыку ў Беларусі ўжо робіць Масква.

У гэтай сувязі нагадаю яшчэ раз важнае палажэнне нашага ранейшага абмеркавання. З паяўленьнем новага праекту акупацыі Беларусі тактыка „інтэграцыі” скончылася. Лукашэнка больш для Масквы не суб’ект палітыкі (зь якім гуляюць каб зрабіць анэксію пад выглядам аб’яднання), а „аб’ект” накладвання захопніцкага пляну. Плянзецца проста захоп. Змяніліся дачыненні і нават рыторыка. На пэўным этапе гэтага пляну Лукашэнку проста ліквідуюць. Магчыма, цалкам ў рэчышчы паранойнай эўра-нямецкай палітыкі „дапамогі Расеі ў дэмакратыі для Беларусі”. Новая дэмакратычная марыянетка Масквы ва ўладзе на Беларусі будзе воплескамі сустрэта на Захадзе.

Крымінальна-палітычная агрэсія Расеі на Беларусь пачала распрацоўвацца Масквой у пачатку гэтага года разам з плянам „бліц-крыга” супраць Грузіі і змяшчэннем Саакашвілі (які гэты плян маскоўцам і паламаў).

У кантэксце гэтага антыбеларускага пляну (у любых яго варыянтах) аніякіх перспектываў асабіста Лукашэнку ў любых яго дачыненнях з Расеяй больш ня сьвеціць. У любых варыянтах яго асабіста ці, у лепшым выпадку, ягоную кар’еру чакае канец. Сумняваюся, ці ён гэта ўжо зразумеў. Тэарэтычна яму ёсць толькі адзін выхад (які яго мог бы, магчыма, неяк уратаваць) – гэта рэзкі разварот да беларускай нацыянальнай палітыкі і на Запад. Але гэтыя аспекты мы нават не разглядаем, бо, практычна, Лукашэнка ня здольны на такое ўжо па самой сваёй унікальнай беларусафобскай прыродзе. Хіба што з Эўропай пачне цягацца. Але не надоўга.

Такім чынам сытуацыя паважная плюс жніўнёвая расслабленасць грамадства. На нашыя (слабыя цяпер) фронтаўскія плечы кладзецца вялікая адказнасць. (Аб канкрэтных дзеяннях – у наступным лісьце. Тут – тлумачэнне становішча).

Што да выбараў, то задача зразумелая – выкрыцьцё маніпуляцыяў, сьведчаньне пра недэмакратычнасць і арганізацыя байкоту. Цяпер ёсць магчымасць палітычна перамагчы чарговую лубянскую атаку на Беларусь. Мы мусім гэта зрабіць, памятаючы, што палітычная параза беларусаў на

гэтых выбарах яшчэ шырэй адчыніла б шлях Маскве для захопу і ціску на нашу краіну.

Мы разумеем гэта, і нельга таго ім дазволіць.

Зянон ПАЗЬНЯК

16 жніўня 2008 г

СУТНАСЬЦЬ ВЫБАРАЎ

(Ліст сябрам Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ)

Выбарчую кампанію ў парламант рэжым на Беларусі праводзіць сёлета крайне недэмакратычнымі мэтамі, яшчэ больш жорсткімі і бессаромнымі, чым раней. Але адначасна шмат адкуль ужо цяпер йдзе ня менш бессаромная прапаганда за тое, каб прызнаць гэтыя антыдэмакратычныя выбары за дэмакратычныя і тым самым легітымізаваць новаабраную бяспраўную „палату”.

Масква, якая кантралюе асноўныя галіны ўлады на Беларусі, зацікаўлена ў легітымнасці „палаты”, каб фармальна замацаваць захоп беларускай маёмасці, зрабіць расейцаў РФ грамадзянамі Беларусі і ўвесці расейскія ракеты і войскі на Беларусь.

8-га верасня гэтага года Лукашэнка на канфэрэнцыі для прэсы даў выразна зразумець, што ўсе гэтыя пытанні, гэтак жа, як і прызнанне Паўднёвай Асэціі, будуць вырашацца дэпутатамі пасля выбараў новага парламанту.

Лукашэнка хацеў бы мець легальны парламант, каб перакласці на яго частку адказнасці і ўзаконіць рэжым у міжнародным маштабе.

Эўразьвяз, верны падвойным стандартам у палітыцы, хацеў бы прызнаць недэмакратычныя выбары за дэмакратычныя, каб павярнуць лукашысцкі рэжым да сябе тварам, наіўна думаючы дробнымі падачкамі разьвярнуць яго ў заходнім кірунку.

Падстаўная апазыцыя падтрымлівае пазыцыю Эўразьвязу (немцаў, Брусэля і г.д.) пры ўмове аплаты грашыма. Імітатары ў палітыцы ніколі не зыходзілі з нацыянальных інтарэсаў, а толькі ўлічвалі кан’юнктуру Захаду, прапановы Масквы, думку АБСЭ і падладжваліся пад іх (ізноў жа, за аплату і за адпаведную ўзнагароду за паводзіны).

Тым часам *галоўны нацыянальны інтэрас беларусаў у гэтай сытуацыі ёсць міжнароднае прызнанне антыдэмакратычных выбараў*. Ад прызнання ці прызнання будзе залежыць далейшы ход унутранай акупацыі Беларусі, увядзеныя расейскія ракеты, войска, захоп беларускай маёмасці, змяненне дэмаграфічнага баянсу краіны і г.д. Усе іншыя выбарчыя апэрацыі (кандыдаванне, агітацыя, пропуск двух-трох прамаскоўскіх „дэмакратаў” у „палату” і г.д.) – усё гэта ня мае ніякага значэння перад галоўным: прызнанне ці прызнанне антыдэмакратычных выбараў, легальная будзе ці нелегальная новая рэжымная „палата”.

У сытуацыі бяспраўя і недэмакратычнасці выбараў, у становішчы поўнай адсутнасці кантролю над галасаваннем і над фальсіфікацыяй галасавання, адзіным эфектыўным дзеяннем, якое можа накаўтаваць рэжым і забяспечыць прызнанне фальшывых выбараў – гэта байкот, няўдзел у галасаванні.

Канцэпцыя асэнсаванага няўдзелу ў галасаванні ў рэжымнай схеме фальшывых выбараў распрацаваная намі даўно, яшчэ ў канцы 90-х гадоў. Удалося яе адносна паспяхова ўжыць у 2000-м годзе (тады правалілася галасаванне ў Менску і іншых месцах). Выбары не былі прызнаныя міжнароднай супольнасцю.

Падрыхтоўкай байкоту (пачынаючы з сакавіка гэтага года) практычна займаецца толькі адна партыя – КХП БНФ. Пазьней яе падтрымалі (і дзейнічаюць самастойна) некаторыя моладзевыя арганізацыі (Малады Фронт і інш.). Вынікі нашай цяжкай і нябачнай працы ёсць, але яны заўсёды будуць няпоўнымі, калі ў выбарчым полі застануцца іншыя нерэжымныя арганізацыі і партыі. У гэтым сэнсе падстаўная апазыцыя як вечны штрайк-брэхер і калабарант іграе заўсёды сваю заведаную ролю.

Рэжым адэкватна адчувае небяспеку байкоту і сваё слабое месца ў фальшывай палітыцы. Неўзабаве пасля ініцыятывы КХП БНФ, яшчэ вяс-

ной, абазвалася агентурная „Хартыя”, якая раптам... падтрымала байкот. Спачатку падаў голас спадар Бандарэнка, а ў апошні час А. Саньнікаў. Ніякіх дзеянняў за гэтым, натуральна, не стаіць, акрамя няўключнай спробы агентуры адцягнуць на сябе ўвагу ад сур’ёзнай справы і развесці пустаяпарожнія гаварэнні.

Людзям, якія разумеюць адказнасць становішча, я б ня раіў, аднак, марнаваць час на гаворкі з агентурай. Сумленным беларусам трэба зрабіць усё магчымае, каб у справе ацэнкі выбараў не запанавалі палітычныя цынікі і прамагатыкі падвойных стандартаў. Недэмакратычныя выбары ня могуць быць прызнаныя за дэмакратычныя. Прарасейскі парламент, які падрыхтаваны па спісах рэжыму і Масквы і прапушчаны праз працэдуру фальшывага галасавання, ня можа быць легітымным ворганам улады. І што істотна – сваё слова тут можа сказаць кожны беларус, калі адмовіцца ўдзельнічаць у камедыі, у якой ад яго ўдзелу нічога ўжо не залежыць. Усе за байкот галасавання!

Зянон ПАЗЬНЯК

**Старшыня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”
і Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ**

9 верасня 2008 г.

НЕ ГАЛАСУЙЦЕ ЗА ГАНЬБУ!

(Ліст сябрам Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ)

Пасля расейскай ваеннай агрэсіі супраць Грузіі шмат хто ў Беларусі і ў Эўропе загаварылі пра геапалітычны выбар, які паўстае перад рэжымам Лукашэнкі. Здаецца, што рэжым гэта таксама па-свойму ўсвядоміў. Але выбар яны зрабілі даўно. Гэты выбар – Савецкі Саюз і ягоная пераёмніца Расея. Цяпер жа (пасля Грузіі) для некаторых, магчыма ўпершыню, адчынілася пачварнае аблічча расейскага гэбізму. Некаторыя рэжымныя дзеячы, магчыма, таксама ўпершыню, нарэшце, зразумелі, што ў Расеі і з Расеяй – ім канец. Вось тут і ўзніклі гаворкі пра „геапалітычны выбар” рэжыму паміж Усходам і Захадам. І рэжым пачаў маніпуляваць. Яму трэба самастойна ацалець. Пачаліся ўсмяшчакі перад Захадам. Прытым унутраная палітыка не мяняецца – як душылі беларусаў, так і душаць далей.

Выглядае тым часам, што з тэзісам пра „геапалітычны выбар” рэжыму, у пэўнай ступені, пагаджаюцца ўсе. Мы таксама ацэньваем гэта рэалістычна і аб’ектыўна. Але нашая беларуская пазыцыя нацыянальнай дэмакратыі і нацыянальнага Адраджэння ў прынцыпе не пагаджаецца з пазыцыяй „усіх”. Бо гэта тыповая пазыцыя прыстасаванства.

„Усе” хочучь зрабіць гэты часовы „выбар”, не ахвяруючыся сваімі каштоўнасцямі і абавязкамі, а коштам нашых беларускіх інтарэсаў. Кожны хоча купіць другога, прадаўшы чужое, гэта значыць, нашае.

Гэта добра відаць у падыходзе да выбараў на Беларусі, якія сталі прадметам гандлю хітруноў–„геапалітыкаў”. Расейцам і Лукашэнку патрэбная легітымная „палата”. Першым – каб замацаваць працэс і вынікі акупацыі Беларусі; другому – каб зняць з сябе адказнасць. Таму ідзе дэмагогія пра „дэмакратычныя” выбары і адначасна жорстка душацца нават мінімальныя магчымыя вольныя выбары. Эўропа, старая філісьцёрская Эўропа, якая баіцца пераплаціць, якую адкрыта дураць і хочучь ашукаць, прыкідваецца, што ўсяму гэтаму ашуканству верыць і робіць выгляд, што ёй прыемна. Яна гатовая ўжо заранёў прызнаць фальсіфікат і недэмакратычныя выбары за дэмакратычныя.

Падстаўная апазыцыя (спадары Лябедзькі, Каліякіны і г.д.) пойдучь на выбары да канца, па сцэнары рэжыму, бо Захад сказаў, аплаціў, Масква таксама.

А. Мілінкевіч, які вызначыў сабе асобнае месца ў апазыцыйным вертэпе, пераўзышоў усіх і заклікаў „апазыцыю” „пабудаваць дыялёг Эўразьвязу з рэжымам” і „дванаццаць пунктаў, выстаўленых (рэжыму) Эўракамісіяй, скараціць да трох”. Ён падкрэсліў, што гэтая „палітыка павінна адбывацца пры ўдзеле апазыцыі”. Словам, засталася толькі абняцца з Лукашэнкам.

Такім чынам, „усе” хочучь расплаціцца за мяркуемы „геапалітычны выбар” Лукашэнкі (які скончыцца адразу, пасля выбараў) прызнаннем фальшывых выбараў за спраўдныя. Прытым, спадар Мілінкевіч нават

абгрунтаваў гэта ідэялагічна, маўляў: „Палітыка не павінна быць прымітыўнай, як барацьба за маральныя каштоўнасці”, – сказаў ён. (Цытаты з Сеціва 10.09.08, Інтэрнэт-старонка „Харты-97”). Усё ў стылі вальгарнага прамагатызму.

Адносіны да галасавання і ацэнка выбараў цяпер ёсць галоўнае пытаньне на Беларусі, ад вырашэння якога будзе залежыць і „геапалітычны выбар”, і ўвядзеньне рускіх ракетаў і войска на нашу тэрыторыю, і захоп беларускай маёмасці, і прызнаньне Паўднёвай Асэціі з Абхазіяй, і інш. І добра відаць, хто сьведама ці нясьведама працуе цяпер на пагібель Беларусі.

Грамадзяне! Ня йдзіце на фальшывае галасаваньне! Ня дайце сябе скарыстаць для ашуканства ні Лукашэнцам, ні Маскве, ні бюракратычнай Эўропе, якая, мяркуючы па паводзінах, ужо намерваецца прызнаць фальшывыя выбары. Не давайце ім гэтай магчымаасці. Толькі байкот галасавання можа паўстрымаць і філісьцёрскую Эўропу, і прамаскоўскі рэжым. Ніхто на фальшывыя выбары!

Зянон ПАЗЬНЯК

**Старшыня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”
і Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ**

10 верасня 2008 г.

ЯШЧЭ РАЗ АБ ТАК ЗВАНЫМ „ГЕАПАЛІТЫЧНЫМ ВЫБАРЫ” РЭЖЫМУ

(Ліст сябрам Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ)

Геапалітычны выбар рэжымам Лукашэнкі быў зроблены яшчэ ў зародку. Па сваёй прыродзе, ідэалёгіі і палітыцы – гэта прарасейскі рэжым. Масква яго стварыла. Яна ж падтрымлівае гэты ягоны расейскі „выбар” мільярдымі крэдытамі (выгаднымі Маскве). Яна ж прывязала яго да сваёй газа-нафтавай трубы і да сваёй ваеннай машыны. Яна ж пакрокава заганяе яго ў сваю стара-новую гэбоўскую імперыю.

Ваенны напад Расеі на Грузію разбудзіў, нарэшце, Захад ад ружовае сьпячкі. Здаецца, яны ўжо пачалі разумець, што дыпламатычны перыяд новага гэбоўскага райха скончыўся і пачаўся адкрыты этап чарговага перадзелу сьвету. (Матывы, матывацыя, дзеянні і схема дакладна супадаюць з паводзінамі гітлераўскага райха ў 1930-х.)

У гэтай сытуацыі ўсе ў Эўропе адчулі небяспеку. У тым ліку і прамаскоўскі рэжым Лукашэнкі зразумеў пагрозу свайму аўтаномнаму існаваньню. Рэжым, які вастрыў авантурныя амбіцыі на захоп улады ў Расеі, ня хоча, каб яго гэтая Расея пракаўтнула цяпер, як зайца ўдаў. Эўразьвяз, бачачы такое, ня хоча гэбоўскага райха і расейскіх ракетаў за Бугам. Смажаны певень дзюбнуў, нарэшце, усіх. Перамовы і збліжэньне рэжыму з Эўразьвязам заканамерна вынікалі з абставінаў – і яны пачаліся. Гэта дало падставу шмат каму гаварыць пра „геапалітычны выбар” рэжыму (які мы пішам толькі ў двукоссі) і быццам бы паварот ягоны на Захад.

Гэтай фраззалёгіі аб дарозе ў Эўропу, аказваецца, хапіла шмат якому нашаму беларусу, каб душа яго ўсхвалявана затрымцела. Ён ужо думае, што Лукашэнка (гэты ненавісны яму Лукашэнка) пойдзе, нарэшце, на Захад, і ніхто не пагоніць усіх у Расею.

Мушу, аднак, у чарговы раз моцна расчараваць гэтых людзей і іхняе міфалёгічнае думаньне. Лукашэнка і прамаскоўскі рэжым ня пойдучь на Захад, і нават не павернуцца да яго тварам. Хоць зрухі і дачыненні пачнуцца, але геапалітычныя перавыбары не абдудуцца. Гэта відавочна для ўсіх, хто ўмее хоць зьвольнага аналізаваць, хоць трошкі ўяўляе сытуацыю і ведае Лукашэнку. Далей за тактыку балянсавання („два крылы”) рэжым не пасунецца.

Некаторае збліжэньне рэжыму з Эўразьвязам (што мы назіраем) і ўзаемныя дробныя саступкі ды перамовы (на якія спакойна глядзіць Крэмль) тактычна прадыхтаваныя галоўнай палітычнай задачай Масквы – стварыць на Беларусі „кішэнны” для Лукашэнкі і прарускі для Расеі парламент („палату”) і дамагчыся прызнання яго (легітымізацыі) міжнароднай супольнасцю.

Для Лукашэнкі зручна мець такі прызнаны і цалкам ад яго залежны парламант, каб маніпуляваць рашэннямі і адказнасцю. Для Масквы важна прарасейскасць і легітымнасць гэтага фармальнага воргана ўлады, каб юрыдычна ў фармальна-прававым полі замацаваць сваю акупацыйную палітыку на Беларусі (захоп беларускай маёмасці, увядзенне ракету і войска на Беларусь, беларускае грамадзянства для грамадзянаў Расеі і г.д.).

Само так званае прагназуемае „збліжэнне” рэжыму Лукашэнкі з Эўразвязам было ў агульных рысах распрацавана ў Маскве (не забывайма, што ўсё ўладнае акружэнне Лукашэнкі таксама поўнаасцю расейскае). Выпуск на волю А. Казуліна (які ёсць чалавекам уплыву Масквы), вызваленне палітвязняў, запрашэнне і аплата лёрда Бэла, заявы аб перамене інвестэцыйнага клімату і г.д. – усе гэтыя дробныя саступкі накіраваныя былі на адно: зрабіць прадметам палітычнага гандлю, чыннікам адплаты за саступкі міжнароднае прызнанне недэмакратычных выбараў у парламант за дэмакратычныя. Адплатай з боку Эўразвязу павінна стаць легітымізацыя кішэннага парламанту Лукашэнкі.

Эўразвяз, верны сваёй палітыцы падвойных стандартаў, з гатоўнасцю адклікнуўся на гэты сігнал, пачаў крытыкаваць байкот ды ціснуць на падстаўную „апазыцыю” ў Менску, каб ішлі на выбары да канца. (У дужках зазначу: абсурд сытуацыі заключаецца ў тым, што, у выпадку прызнання Захадам фальшывых выбараў за сапраўдныя, як таго патрабуе рэжым, падстаўная „апазыцыя”, у выніку здачы яе Эўразвязам, ператварылася б ўжо цалкам ў палітычнае нішто (у аначу для затыкання дзірак). Удзел у байкоце галасавання мог бы яшчэ ўратаваць яе твар. Цяпер жа яе лёс і значэнне цалкам залежыць ад маніпуляцыяў Эўразвязу. Зрэшты, шмат хто з „апазыцыйных” людзей дзейнічае так сьведама, выходзячы з матэрыяльнага прагматызму.)

Такім чынам, у выпадку „поспеху” здзелка была б выгадная Маскве і Лукашэнку (расплацяцца мякінай, а прыдбаюць „зброю”). Выгадна гэта і прагматычнаму Эўразвязу, які разумее, што адкупляецца чужым – здачай беларускіх нацыянальных інтарэсаў (прызнаннем фальшывых выбараў і антынароднага парламанту).

Бок, які поўнаасцю прайграе ў гэтай гнюснасці, – гэта Беларусь і беларускі народ. Ён даўно стаўся закладнікам чужой палітыкі і здрады эліт.

Збліжэнне рэжыму з Эўропай і легітымізацыя фальшывага парламанту – гэта ёсць зьявы рознага кшталту. Яны няроўназначныя. Легітымізацыя палаты мае стратэгічны сэнс у палітыцы, стварае аб’ектыўны, прававы і доўгатэрміновы чыннік, які можа быць па-рознаму выкарыстаны (чаго хоча Масква – мы ведаемі).

Тым часам збліжэнне з Эўразвязам – гэта ўсяго толькі тактыка, тактычная палітыка, якая ў рэальнасці ў любы момант можа быць спыненая (нават па капрызу ўзурпатора), і нават ператвораная ў сваю супроцьлегласць. Таму тое, што тут пахне афёрай, відаць адразу. Рэжымны гандляр хоча купіць кая за мыльныя бурбалкі.

Для беларусаў у гэтай сытуацыі непрызнанне фальшывых выбараў ёсць важнейшае, чым усе маніпуляцыі рэжыму з Эўразвязам. Рэальны паварот рэжыму да Эўропы мусіў бы адбывацца на іншых умовах.

Бяспрынцыпны „чэмпбэрленаўскі” узровень эўрапейскай палітыкі мы таксама ведаем. Ніякімі глупствамі яны ўжо, здаецца нас не зьбянтэжаць. Але паветра чэмпбэрленаўшчыны ўплывае нават на дасведчаных у камунізме людзей. Зьдзівілі нас сваёй даверлівасцю нашыя добрыя суседзі. Міністар замежных спраў Польшчы праз галаву беларусаў паехаў спатыкацца з лукашыцкім міністрам расейцам Мартынавым. Так бы мовіць наводзіць масы супрацоўніцтва з антыбеларускім рэжымам. Поўны канфуз. Вялікая місія ўперлася ў Анжэліку Борыс, а лукашыцкі рэжым запатрабаваў ад польскага боку у парадку сапрацоўніцтва выдаць шэраг беларускіх палітычных уцекачоў (экстрадаваць з Польшчы ў Беларусь). Прыслалі нават сьпіс гэтых беларусаў. (І што вы хочаце ад гэб’я! А зь імі там супрацоўнічаць сабраліся.)

Расейскі напад на Грузію паставіў беларускую і эўрапейскую палітыку цалкам на геапалітычныя рэйкі. Геапалітыку тым часам можна зьберагальна і паспяхова праводзіць толькі маючы нацыянальнае кіраўніцтва і ўладу, якая выходзіць з нацыянальных інтарэсаў. Беларусь, ня маючы такой улады, знаходзіцца ў вельмі нявыгадным і небяспечным становішчы.

Бліжэйшая міжнародная пэрспэктыва (калі застанецца існаваць рэжым) можа яшчэ больш пагоршыць сытуацыю вакол Беларусі. Прычынай можа стацца новы канфлікт на Блізкім Усходзе, падпальшчыкам якога зноў выступае Расея (рашэнне аб перадачы Ірану ў 2009 г. сучасных супрацьпаветраных ракету С–300). Такія дзеянні ў існуючых варунках вымагаюць прэвентыўнага адказу. І Расея, правакучы „адказ”, гэта цудоўна разумее. Любы ваенны канфлікт у пазыцыі множнасці геапалітычнага супроцьстаяння можа прывесці да маштабнага гандлю інтарэсамі (значна большага, чым цяпер), і Беларусь у яе сучасным стане можа лёгка стаць разьменнай манетай паміж Расеяй і Захадам.

Нешта падобнае ўзьнікала ўжо ў 2000 годзе за часы бамбавання Сэрбіі авіяцыяй ЗША, калі канцлер Нямеччыны Г. Шродэр таемна паляцеў у Маскву і 4 гадзіны размаўляў з У. Пуціным. Вынікам стала неактыўнасць і адхіленасць Расеі ад канфлікту ў Сэрбіі ўзамен за абяцанне немцаў дапамагчы загнаць Беларусь у „дэмакратычную Расею”. Пра нямецкую палітыку спрыяння ўключэнню Беларусі ў Расею прагаварыўся ў верасні 2000 года ў Беластоку разведчык Ганс Вік (ён жа тады – рэзыдэнт заходняй сеткі ва Ўсходняй Эўропе і па сумяшчальніцтву кіраўнік Місіі АБСЭ у Менску).

У геапалітычных дачыненнях паміж імперыямі і блёкамі пастаянна ўзьнікаюць вялікія і маленькія пакты ды пакцікі „Рыбентропа–Молатава”. Да такой палітыкі трэба быць падрыхтаванымі, каб ня стацца ахвярай. Яе можна прадбачыць, але нельга лягічна спрагназаваць, бо вельмі розныя падыходы ўключаныя ў дзеянне. Адсутнасць прынцыпаў, прыстойнасці і маралі не перашкаджае Эўропе прытрымлівацца агульных правілаў. Расея, тым часам, усё робіць і ацэннае толькі па сваіх ”чынгізханаўскіх” правілах (дакладней, па паняццях), а Лукашэнка ўвогуле не трымаецца ніякіх правілаў. Тое, што ён па-цыганску захаце ашукаць гэтую „гуляшчую Эўропу”, атрымаўшы сваё, можна не сумнявацца. Толькі вельмі наіўныя і далёкія ад рэчаіснасці людзі могуць думаць, што рэжым Лукашэнкі тут дзейнічае ў адзіночку і намерваецца зрабіць нейкі „геапалітычны” заходні выбар, што, у прынцыпе, для яго немагчыма.

Рэальна дапусьціць, што палітыка рэжыму будзе балянсаваць паміж Расеяй і Эўразвязам. Рэжым дэкларуе гэта, і мы бачым пэўныя яго захады. У прынцыпе, такі стан быў бы больш зручны для нашай прыгнечанай цяпер нацыі, чым аднабокая ськіраванасць рэжыму на Ўсход. Але ўся справа ў тым, што заходнія зрухі рэжыму, аказываецца, шчыльна кантралююцца ўсходнім надзіральнікам. Цяперашняя сытуацыя з гандлем аб прызнанні ці непрызнанні фальшывых выбараў добра тое ілюструе. Стопрацэнтавую выгаду ад легалізацыі парламанцкай падробкі ў Беларусі атрымае толькі Масква і, у значнай ступені, рэжым. Эўропа, у выніку палітычнай прастытуцыі, не атрымала б нічога, акрамя ганьбы.

Цяпер яшчэ раз зьвяртаю ўвагу сярбоў Фронту і яшчэ раз паўтаруся, што ўсе дзеянні ва ўнутранай палітыцы рэжыму за апошні час, усе дачыненні з Масквой і ўсе варыяцыі з Захадам падпарадкаваныя адной тэме – выбарам, і адной задачы – стварыць кішэнны для рэжыму прарасейскі парламант і легітымізаваць яго. (Пытаньне, будучь там прадстаўнікі „апазыцыі” ці ня будучь, у гэтай раскладцы ўжо ня мае практычнага значэння.)

Перашкодзіць легітымізацыі выбарчай афёры ў існуючых абставінах фальсыфікацыі гарантавана можна толькі байкотам галасавання, гэта значыць масавым няўдзелам у галасаванні. Ход выбараў (папярэднія галасаваньне) паказвае, што шырокі байкот хочучь сарваць. Людзей прымусам заганяюць (прывозяць) на ўчасткі і людзі падаюцца. Але адначасна гэта наглядна ілюструе, што выбары і галасаваньне ня ёсць свабоднымі. Заўтрашні дзень, аднак, павінен паказаць больш адэкватную карціну.

Пытаньне – прызнае, ці не прызнае Эўропа фальшывыя выбары ў Беларусі, – разьмеркавалася, на мой погляд, ужо цяпер, катэгарычна не на карысць прызнання. Як бы не круцілася Эўропа, але ў гэтых абставінах разумна абгрунтаваць прызнанне, нават моцна скрывіўшы душой, ўжо не магчыма, не страціўшы свайго твару. Падрыхтоўка байкоту галасавання абстраыла абставіны, штурхнула рэжым ісьці напрам у сваім беззаконні. (У некаторых месцах „папярэдне” прымусілі прагаласаваць 93 адсоткі выбарцаў, а ў цэлым па Беларусі – 30 адсоткаў. Гэта ёсць падрыхтоўка маштабнай фальсыфікацыі, якую ўжо не абвергнеш.)

Пры найгоршым выніку (фальсіфікацыя і прызнаньне дэмакратычнасьці недэмакратычных выбараў) беларусы не павінны прызнаваць фальшывыя выбары і фальшывую „палату”. Неабходна будзе гэта разнастайна засьведчыць. У тым ліку, на спецыяльным форуме усіх выбаршчыкаў і арганізацыяў, што ўдзельнічалі (ці сьведомыя ня ўдзельнічалі) у выбарах. Беларускае грамадства павінна б было ўсьведоміць новую сытуацыю ў міжнароднай палітыцы і мусіла б звярнуцца да аб’яднаньня вакол нацыянальнай ідэі, мусіла б падтрымліваць беларускую вызвольную палітыку і беларускае нацыянальнае Адраджэньне, асабліва – ініцыятыву „Беларуская Салідарнасьць”. Трэба ўжо цяпер, не марудзячы, і ня глядзячы які будзе вынік выбараў, ствараць групы падтрымкі беларускага Адраджэньня і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ, нашай народнай партыі. Наперадзе жорсткія дні. Беларусам ва ўсім сьвеце неабходна арыентавацца на салідарнасьць, змаганьне і барацьбу, і галоўнае – абаяцца на сябе, на свае сілы і духоўныя рэсурсы нацыі, на сваіх людзей і свой народ. Неабходна ствараць нацыянальную альтэрнатыву дыктатуры і рыхтавацца да далейшага змаганьня з Масквой. Гэта ёсьць доўгая, жмудная, часам рucinная, але неабходная справа. Толькі пры наяўнасьці такой справы і такой працы пасіянарныя імпульсы і ўзбуджэньні, якія час ад часу ўзьнікаюць у грамадстве, могуць мець вынік і асэнсаваны працяг.

Гэтыя разважаньні могуць здацца для некаторых крыху адцягненымі, іншых, начытаных, могуць раздражняць, выклікаць патрабаваньне „канкрэтных дзеяньняў” і г. д. Але трэба ведаць і разумець, што ніякія „канкрэтныя дзеяньні” немагчымыя без разуменьня і ўсьведамленьня агульных ідэяў і агульнай справы як справы нашай і справы сваёй. Якраз у слабым усьведамленьні свойскасьці беларускага „нашага” і нацыянальнага „агульнага” крыецца прычына неактыўнасьці, несалідарнасьці ў нашым грамадстве.

Мяркую, што вопыт гэтых выбараў (пры любым выніку і любым выхадзе) павінен даць беларусам моцны штуршок для асэнсаваньня народнага лёсу, прыхіліць многіх да калектыўных дзеяньняў дзеля нацыянальнай будучыні, волі і шчасьця Беларусі.

Зянон ПАЗЬНЯК

27 верасьня 2008 г.

„НАРОД ЗАЎСЁДЫ ЗДОЛЬНЫ АБАРАНІЦЬ СЯБЕ САМ, КАЛІ АДЧУЕ СЯБЕ НАРОДАМ”

*(Ліст да сяброў Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі
– БНФ і беларускіх адраджэнцаў)*

Скончыліся чарговыя фальшывыя выбары ў Беларусі. Галоўны вынік: непризнаньне выбараў. Народны байкот адбыўся. Бальшыня беларусаў не прыйшлі галасаваць. Выбары сфальсіфікавалі. 28-га верасьня на Беларусі прагаласавала ня больш за 30 адсоткаў выбаршчыкаў (а ў Менску яшчэ менш). Беларусы не прызнаюць гэтыя выбары за сапраўдныя. Непрызнаньня яны таксама за дэмакратычныя і справядлівыя назіральнікамі АБСЭ.

Такім чынам, дзякуючы працы нашай Партыі Фронту над байкотам галасаваньня, дзякуючы правільнай ацэнцы настрояў людзей (якія не жадалі больш галасаваць) і арыентацыі на гэтыя настроі, а таксама, дзякуючы агульным фіксацыям парушэньняў заканадаўства, якое занатавалі ўсе змагары з вабарчым фарсам, дасягнута галоўная задача нашага змаганьня ў гэтых выбарах: непризнаньне іх за дэмакратычныя і нелегітымизацыя фальшывай палаты–парляманту. Гэта вельмі важны вынік, які дазваляе беларусам захаваць пазыцыі ў змаганьні з расейскай акупацыйнай палітыкай і эканамічнай агрэсіяй.

Масква хацела мець прарасейскі легітымны паплямант ў Беларусі, каб праз яго (абмінаючы і ціснучы на нелегітымнага Лукашэнку) замацоўваць тут, нібыта ў „прававым” полі, вынікі сваёй палітыкі (захоп беларускай маёмасьці, увядзеньне ракетаў, войска і г. д.). Прарасейскі парлямант яны сумесна з рэжымам прызначылі. Але зь „легітымнасьцю” – ня вышла, не ўдалося.

Ня будзем удавацца ў пытаньне, чаму рэжым павёў сябе такім чынам і не прыслухаўся да шулерскіх падказак з Эўропы (не ўключыў „апазыцыянераў” у парлямант). Прычыны такіх паводзінаў рэжыму – вядомыя і лягчыныя. Тут ён спрацаваў на сябе. Нам жа галоўнае – які вынік. А вынік такі, што рэжым застаўся пры сваім, а Масква не атрымала жаданага. Гэты варыянт захаваньня пазыцыяў найменш дрэнны з тых, якія маглі быць.

Вядома, вынікі былі б лепшыя, калі б у нас дзейнічалі нармальныя беларускія партыі, а не псеўдаапазыцыя па–за нацыянальнага кшталту. У сытуацыі, якая ўзьнікла, рэжым можна было паслаць у накаўт (калі б у час фальшаваньня „папярэдніх выбараў” псеўдаапазыцыя падтрымала байкот і зьнялася б з выбараў). Аднак, народжаны поўзаць, лятаць ня можа. Вырашылі, што лепш атрымаць мокрай анучай па твары ад Лукашэнкі, чам парушыць крэдытна–падмацаваны і некампетэнтны загад Брусэля ісьці да канца (толькі круглыя брусэльскія „разумнікі”, маглі сур’ёзна паверыць, што Лукашэнка выканае іхнюю прапанову пра 22–х „апазыцыянераў” ў парляманце). Зрэшты, хто, як і для чаго гэтую квазіапазыцыю стварыў, мы добра ведаем. **За восем гадоў існаваньня яна нічога не дала Беларусі, акрамя шкоды, паразы, забытваньня думак у галовах людзей і адводу іх ад нацыянальнага бачаньня рэчаіснасьці. Ніякіх, нават мінімальных, дасягненьняў яна ня мела і ніякіх пэрспектываў ператварыцца ў нацыянальную беларускую сілу ня мае.** З гэтай публікай трэба разьвітацца без шкадаваньня. Чым хутчэй яна зьнікне і разьбяжыцца, тым лепей для Беларусі. Гэтыя выбары (у якіх псеўдаапазыцыя ўдзельнічала „да канца”) якраз паказалі яе поўную залежнасьць ад чужой палітыкі і ад чужых інтарэсаў, яе незацікаўленасьць лёсам нацыі і, фактычна, нежаданьне яго разумець.

Становішча пасля выбараў можна ацаніць для беларусаў як захаваньне ранейшых пазыцыяў усіх бакоў. Але гэта часова. Сытуацыя будзе мяняцца ў сувязі з насіленьнем агрэсіі расейскага гэбізму, якую мы ўжо даўно назіраем у нашай частцы Эўропы. Новае тут толькі тое, што пасля расейскага нападу на Грузію гэтая разбойная палітыка, нарэшце, напалохла сонную Эўропу, занятую сваімі лібэральнымі псеўда–праблемамі. Расейская агрэсія ў Чачэніі, варварскае забіваньне чачэнскіх людзей і вынішчэньне Чачэніі на вачах усяго чалавецтва ім аказалася замала, каб праймацца (відаць, інтэрас быў недастатковы.) Цяпер, пасля расейска–грузінскай вайны, эўрапалітыка стала рухацца ў геапалітычным кантэксьце. А гэта азначае, што так званыя „каштоўнасьці дэмакратыі”, „правы чалавека” і іншая папулярная лева–дэмагогія адыходзіць на другі плян. На першы плян становіцца інтэрас бясьпекі дзяржаўнага, эканамічнага і культурнага існаваньня, пытаньне тэрыторыяў і разьмеркаваньне сілы.

У гэтай сытуацыі псеўдаапазыцыя, створаная Гансам Вікам і КГБ, пад дэмагагічны тэзіс „правоў чалавека”, ёсьць абсалютна не прыдатная да такой „экзистэнцыяльнай” палітыкі, і нават для выкарыстаньня з прычыны сваёй пазыцыйнай дурноты, адсутнасьці нацыянальнай ідэалёгіі і адсутнасьці разуменьня сэнсу палітычнае барацьбы ў Беларусі. **Вікаўская падстаўная апазыцыя – гэта тыповая маргінальная зьява, якую стварылі па–за межамі беларускіх нацыянальных інтарэсаў і выцягнулі на паверхню ў інтарэсах Эўразьвязу, Масквы і нават рэжыму (пра што ня раз сьведчыў Лукашэнка).** Цяпер, у абставінах, пра якія мы ўсяму Захаду цярыліся даводзім з 1994–га года, Эўропа расплюшчыла вочы, занепакоілася і, не разважаючы, ідзе на кантакт з прамаскоўскім рэжымам Лукашэнкі, дэманструе тым самым поўнае фіяска ўсёй сваёй ранейшай павярхоўнай, прарасейскай і прымітыўнай палітыкі ў дачыньні да Беларусі. **(Самае істотнае, што ў гэтай эўрапалітыцы і „дэмакратыі” няма месца для беларускага народа.)**

У сярэдзіне 90–х гадоў існавала моцная нацыянальная беларуская альтэрнатыва прамаскоўскаму рэжыму. Гэта Беларускі Народны Фронт, які яднаў увесь антырэжымны рух. У той сытуацыі актуальным быў сэнс зьмены ўлады, бо ў гэтым выпадку (у выпадку пераходу ўлады да БНФ) Масква мусіла б згарнуць сваю акупацыйную палітыку на Беларусі. Менавіта праз Ганса Віка і менскую Місію АБСЭ нямецкая Эўропа, штурхаючы свае асобныя пляны, спрычынілася да разьбурэньня БНФ – нацыянальнай альтэрнатывы прамаскоўскаму рэжыму і дыктатуры ў Беларусі. На гэта былі адпушчаныя вялікія сродкі. Эўрапалітыкі–разьведчыкі дзеля разьбурэньня БНФ не спыніліся нават перад супрацоўніцтвам з

КГБ (Ганс Вік) і з рэжымам Лукашэнкі. Урэшце вынік быў дасягнуты, Фронт распалавінілі і побач стварылі ненацыянальную, неадраджэнскую „дэмакратычную апазыцыю” з агентуры, саўковай інтэлігенцыі, з былой намэнклятуры і былых хаўруснікаў Лукашэнкі, з падкантрольных малых партыяў, з нацыянальна аморфных, наіўных і проста з нацыянальна нявызначаных і, больш таго, – варожых да беларушчыны людзей, куды ўпіхнулі нават Гайдукевіча і камуністаў ды грантавых шабашнікаў, заўсёды гатовых падзарабіць „на палітыцы” і на чым трапіцца. Восем гадоў пры дапамозе гэтай псеўдаапазыцыі левая Эўропа і Масква нішчылі беларускую нацыянальную палітыку на Беларусі, імітуючы барацьбу з рэжымам за „дэмакратыю” і правы бесталковага чалавека. І вось фініш. Салітан тэлефануе Лукашэнку, Сікорскі спатыкаецца з Мартынавым, п’е з ім самагонку, закусвае зубрацінай.

„Нас кінулі!” – па–крымінальнаму лемантуюць гэтыя няшчасныя „апазыцыянеры” пасля выбарчай камедыі, не разумеючы, што адбываецца. Тым часам фарс пашыраецца. Я ўжо пісаў у папярэднім лісьце („*Яшчэ раз аб так званым „геапалітычным” выбары рэжыму*” – <bielarus.net>), чым скончыліся перамовы Сікорскага з Мартынавым аб супрацоўніцтве. Рэжым запатрабаваў ад Польшчы выдаць беларускіх палітычных уцекачоў „беларускаму правасуддзю”. Нават сьліс прад’явілі (такое вось „супрацоўніцтва” з гэб’ём). Далейшае „пацяпленне клімату” у адносінах з рэжымам будзе, відавочна, вельмі небяспечнае для беларускай палітычнай эміграцыі.

Аднак трэба разумець, што на этапе геапалітыкі любая апазыцыя рэжыму (акрамя нацыянальнай) патрэбная і Маскве, і Эўразьвязу. Завязка толькі на рэжымную ўладу (а фактычна, на Лукашэнку) пазбавіла б усходніх і заходніх палітыкаў манэўру, уплыву на „прадмет палітыкі” і на разьвіцьцё перспэктывы. Таму ні Эўразьвяз, ні Масква падстаўняю „апазыцыю” ня „кінуць”. Яна ім патрэбная для маніпуляцыяў, падціскаць узурпатар і нішчыць, прафанаваць беларускае Адраджэньне.

Акрамя ўжо існуючай лініі паралельных кантактаў, арыентаванай на Эўразьвяз (А. Мілінкевіч), Масква пачала выбудоўваць таксама другую лінію, нацэленую праз Эўразьвяз – на ЗША. Дзеля гэтага, відавочна, быў выпушчаны з турмы А. Казулін. Сумніўна, што ў Лубянкі з гэтага нешта пучэвае будзе (улічваючы асабістыя якасьці Казуліна), але спробы такой стандартнай гульні назіраюцца.

Тым часам ва ўмовах, дзе геапалітычны крытэрай ёсьць галоўны, цалкам не зацікаўлены ў існаваньні любой апазыцыі павінен быць А. Лукашэнка. Узурпатару лепш завязаць інтарэсы Захаду і Ўсходу на сябе аднаго і маніпуляваць адносінамі. Таму ягоная нядаўняя заява аб зьнікненьні „апазыцыі” у бліжэйшы час мае асэнсаваны зьмест. Ён бы ліквідаваў яе, аднак зрабіць гэта цалкам яму не дадуць Масква і Запад, якім патрэбны гэты канал. Але ў новых рэспрэсіях і арыштах можна не сумнявацца.

І ўсё ж дзеля цывілізаванага вобразу і камуфляжу ўзурпатару патрэбна мець нейкі фантом апазыцыі з нібыта „канструктыўным” абліччам (гады АМАП і спэцназ будуць біць і хапаць на вуліцах не „апазыцыю”, а „экстрэмістаў” і „тэарыстаў”). Можна не здзіўляцца, калі такую „канструктыўную апазыцыю” раптам сфармуюць.

Трэба, аднак, разумець, што ўсялякія маніпуляцыі непрыяцеляў беларускага Адраджэньня з падстаўной апазыцыяй ды іншымі фантомамі, нягледзячы на шкоднасьць, ня будуць мець вырашальнага значэньня ў змаганьні на Беларусі. Зыход барацьбы залежыць толькі ад самых беларусаў. І цяпер, калі вымоўна агалілася агрэсіўная імпэрская палітыка расейскага гэб’ізму, калі шмат хто паспраўднаму зразумеў небяспечку, паўстае пытаньне аб агульным дзеяньні, трэба задумацца пра сутнасьць паводзінаў, пра агульны беларускі шлях.

Гэты шлях заўсёды, і асабліва цяпер, ёсьць шлях да беларускай нацыянальнай ідэі. Усе іншыя шляхі, на якія штурхаюць людзей ворагі Бацькаўшчыны, ёсьць шляхі ў небьвіцьцё. **Нацыянальная ідэя пачынаецца з нацыянальнай мовы. Беларуска мовы ёсьць нацыянальная каштоўнасьць нумар адзін.** Гэта ёсьць душа, сродак перадачы і тэрыторыя нашай культуры.

Усялякая нацыянальная ідэя грунтуецца на нацыянальнай сьведомасьці, якая ў сваю чаргу грунтуецца на чалавеку, які ўсьведамляе сябе нацыяй. Усьведамленьне сябе нацыяй азначае, што кожная асоба нацыі ўспрымае сябе народам – часткай агульнай культурнай лучнасьці, якая стаіць на гісторыі.

Усялякая нацыя імкнецца рэалізаваць сваё жыцьцё, гісторыю і будучыню ў незалежнай нацыянальнай дзяржаве. Такім чынам, **мова, сьведомасьць, гісторыя, культура і незалежная нацыянальная дзяржава – вось галоўныя складнікі нацыянальнай ідэі, якія для кожнага нацыянальна культурнага чалавека зьяўляюцца прынцыпамі грамадзкага існаваньня.** Палітыка, эканоміка, сацыяльнае ўладкаваньне і г.д. ёсьць вытворнае ад нацыянальнай ідэі.

Ня стаўшы на нацыянальны шлях, грамадства не дасягае свабоды, – каштоўнасьці, якую можна рэалізаваць толькі ў незалежнай нацыянальнай дзяржаве.

Беларусам трэба станавіцца салідарнымі на нацыянальных каштоўнасьцях і яднацца ў нацыянальнай ідэі. Найперш гэта павінна зрабіцца агульным станам, зь якога можа вылучыцца салідарны рух за вольную будучыню і разьвіцьцё Беларусі. На нацыянальнай ідэі павінны ўзьнікнуць асяродкі, арганізацыі, суполкі, ініцыятывы, калектывы і рухі – крыніцы і ручаінікі, што імкнуцца да вялікай вады. Інакш ня ўзьнікне рака, ня стане магутная плынь.

* * *

Цяпер, у міжчасьці, трэба нагадаць грамадзтву, што дамова, заключаная Лукашэнкам і Ельцыным у сьнежні 1999 года аб нейкай „саюзнай дзяржаве”, ёсьць ня толькі незаконная, неканстытуцыйная, нелегальная, але зьяўляецца сьведчаньнем злачынства, учыненага супраць Канстытуцыі і народу Беларусі. Усё, што робіцца пад прыкрыцьцём псеўдаструктураў гэтай абалонкі „саюзнай дзяржавы” ёсьць нелегальным, антызаконным дзеяньнем, ня мае ніякага праўнага значэньня і будзе асуджана новай беларускай дэмакратычнай уладай.

Расейскія намеры ўвесці на Беларусь свае ракеты і войскі пад выглядам небяспечкі і абароны ад ляхатараў амэрыканскага супрацьпаветранага шчыта ў Чэхіі і Польшчы груба супярэчаць Канстытуцыі Беларусі, якая забараняе такія дзеяньні. Расея гэтым самым плянуе прыхаваную форму акупацыі Беларусі. Але беларускае грамадства не дапусьціць чужога войска і ракету на сваю тэрыторыю. Ужо цяпер мы павінны аднавіць дзеяньні (створаных у 2002 г.) „камітэтаў абароны” ў Менску і па Беларусі, даваць інфармацыю людзям пра антыбеларускія пляны расейскіх імпэрыялістаў, каб спыніць замашкі Масквы. Адною з формаў пратэсту можа стаць збор подпісаў у Канстытуцыйны суд аб недапушчэньні злачынных перамоваў на тэму ўвядзеньня ракет.

Мы мусім таксама аднавіць дзеяньне акцыі „*Асіміляцыя – злачынства супраць чалавецтва*” і пачаць зноў расьсылаць гэтага дакуманта па вызначаных адрасатах у Беларусі, ад якіх залежыць прыняцьце рашэньняў.

Новым нашым дзеяньнем павінна стаць усеагульная грамадзкая акцыя „*Абаронім Менск ад разбурэньня*”. Трэба моцна супроцьстаяць намерам маскоўска-лужкоўскай мафіі разбурыць з дазволу Менскага Гарвыканкама цэнтар Менска і пабудаваць там вышынны асяродак для маскоўскага крымінальнага і азартнага бізнэсу з мноствам хмарачосаў. Калі гэты шматмільярды маскоўскі плян будзе выкананы, Менск ператварыцца ў чужы крымінальны горад, у якім беларусам–менчукам стане немагчыма жыць. Гэта таксама адна са старонак агульнага расейска–гэбоўскага пляну акупацыі Беларусі, шляхам стварэньня архітэктурна–будаўнічых дэсантаў, перасяленьня і пабудовы крымінальна–бізнэсовых расейскіх паселішчаў на нашай тэрыторыі. Сваю акупацыйную палітыку рускі гэб’ізм навучыўся прыкрываць нібыта інтарэсамі вольнага бізнэсу. Але ў Расеі цяпер няма вольнага (некантралюемага КГБ) бізнэсу, гэтак жа, як і ў Беларусі, дарэчы, таксама.

Формы пратэсту могуць быць розныя: ад збору подпісаў у Менгарвыканкам да стварэньня грамадзкіх ворганаў мясцовага самакіраваньня.

У нашай грамадзкай адраджэнскай працы мы павінны памятаць, што любая ініцыятыва набывае сэнс, калі пранікае ў гушчу людзей і пачынае самаразьвівацца. У гэтым уменні павінна быць цяпер нашая тактычная мэтода і палітычнае пакліканьне. Бо памятайма: народ заўсёды здольны абараніць сябе сам, калі адчуе сябе народам.

Зянон ПАЗЬНЯК

4 верасьня 2008 г.

ЛЮДЗІ НЕ ПАЙШЛІ НА ФАЛЬШЫВЫЯ ВЫБАРЫ

Выбарчыя камісіі былі сфармаваныя выключна рэжымнай вертыкаллю. Старшынямі камісіяў былі прызначаныя начальнікі ўстановаў або прадпрыемстваў, а членамі камісіяў іх падначаленыя. У камісіі не былі ўключаныя людзі апышчыйна настроеныя да існуючай улады і прадстаўнікі партыяў. Паўсюдна камісіі груба парушалі выбарчы закон, выконвалі каманды вертыкалі. Галоўнае парушэнне па ўсіх выбарчых участках тычылася колькасці выбаршчыкаў. Агульная колькасць выбаршчыкаў паўсюдна была істотна заніжана, а колькасць галасавальшых завышана. Назіральнікі не былі дапушчаныя да назірання за падлікам галасоў. Прыводзім прыклады падліку прыходу выбаршчыкаў на галасаванне па дазеных назіральнікаў і па дадзеным камісіяў. Назіранне рабілі сябры Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ.

Сяргей Панкоў

Дадзеныя па колькасці галасавальшых выбаршчыкаў

Выб. уч., акруга, горад	Колькасць выбаршчыкаў	Вынікі назірання	Дадзеныя камісіі	Вынік
640, 109, Менск	2676	Агульн. 1070 28.09 791 Датэрмінава 267 На даму 49	Агульн. 1633 Датэрмінава 434	–
642, 109, Менск	2549	Агульн 799 Датэрмінава 221	Агульн 1571 Датэрмінава: не далі	–
№ 4, 65, Дзяржынск	2252	Агульн 965 9.09 667 Датэрмінава 298	Агульн 1338 Датэрмінава: не далі	–
60, 92 Менск	2217	Агульн 938 28.09 570 Датэрмінава 368	Агульн 1337	–
67, 92, Менск	1000 агучыў ст. камісіі	Агульн 254	Пракакол не паказалі	–
113, 94, Менск	1820	Агульн 680 Датэрмінава 221	Агульн 1055 Датэрмінава 298	–
114, 94, Менск	1950	Агульн 745 Датэрмінава 246	–	–
447, 104, Менск	1670	28.09 640	–	–
448, 104, Менск	1692	28. 09 463	–	–
462, 104 Менск	1524	28.09 495	–	–
258, 98, Менск	2690	Агульн 716 Датэрмінава 142	Агульн 1560	–
636, 109, Менск	Не далі	Агульн 657	Агульн 1320	–
634 109 Менск	2241	Агульн не болей за 700	Агульн 1501	–
656, 110, Менск	1673		Агульн 819	– па лічбах камісіі
655, 110, Менск				
694, 110 Менск	2167	28. 09 777	Агульн –	–
682, 110, Менск	2239	Агульн 844	Агульн 1171	–
508, 96, Менск	1225	Агульн 588	–	–

Выб. уч., акруга, горад	Колькасць выбаршчыкаў	Вынікі назірання	Дадзеныя камісіі	Вынік
53 Бараўлянскі 67 Лагойскія акр.	2658	Агульн 1075	Агульн 2010	–

НОВЫЯ МЭТАДЫ ФАЛЬСІФІКАЦЫ

Уласна кажучы, мэтады ня новыя, але рэжым, баючыся байкоту, пачаў татальна іх выкарыстоўваць. Высветлілася, што на ўсіх участках (дзе ўдалося даведацца) колькасць выбаршчыкаў моцна заніжана па параўнанні зь мінулымі выбарамі (у сярэднім у сьпісах не хапае 300–400 выбаршчыкаў). Асэнсаваных тлумачэнняў у камісіях гэтаму факту атрымаць не ўдалося. Ва ўсіх астатніх участкавых камісіях, куды звярталіся, адмовіліся даваць звесткі пра колькасць выбаршчыкаў і пра колькасць атрыманых у камісіях бюлетэняў. Тады мы звярнуліся ў Цэнтральную выбарчую камісію (па тэлефоне) да сакратара камісіі сп. Лазавіка М.І. Паведамлілі яму прыклады незаконных дзеянняў камісіяў на ўчастку № 642 выбарчай акругі № 109 г. Менска, і на ўчастку №4 Дзяржынскай выбарчай акругі № 65.

А ён і каза, што адказу быць ня можа, бо інфармацыя пра колькасць выбаршчыкаў на ўчастку і пра выбарчыя бюлетэні – гэта ўсё „канфідэцыйная інфармацыя”, закрытага кшталту. На пісьмовы запыт у ЦВК па гэтым пытанні адказа атрымалі не па сутнасці запыту, а, як адпіску, без прыняцця адпаведных мераў для выпраўлення парушэння заканадаўства.

Засакрэчанасць звестак пра колькасць выбаршчыкаў на ўчастку дае вялікія магчымасці для шырокай і грубай фальсіфікацыі. Фактычна галасаванне адбываецца ў сьляпу і выбаршчык трактуецца тут у ролі падвойнага аб'екта, дзеля маніпуляцыі. Ісці галасаваць у такіх умовах, значыць цалкам не паважаць сябе. Не выпадкова на рэжымнае галасаванне людзей прымушаюць ісці і нават завозяць аўтобусамі з прадпрыемстваў.

Асабліва брутальныя паводзіны адміністрацыяў вышэйшых навучальных устаноў. Студэнтаў, якія жывуць у інтэрнатах, татальна прымушаюць ісці галасаваць на так званае „папярэдняе галасаванне” з пагрозай высялення пры непадпарадкаванні.

27 верасня 2008.

(Інфармацыя Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ)

ЗПАЗЬНЯК:

„СЬЛЯПЫЯ ВЫКАНАЎЦЫ БЕСТАЛКОВЫХ УКАЗАНЬНЯЎ ЭЎРОПЫ”

Старшыня Кансэрватыўна-хрысціянскай партыі БНФ Зянон Пазьняк камэнтуючы вынікі выбараў у Палату прадстаўнікоў.

Першы і галоўны вынік выбарчай кампаніі, гэта тое, што галасаванне было груба, цынічна і нахабна сфальсіфікаванае. Вынікі такіх выбараў і сам працэс іх правядзення ня могуць быць прызнаныя ні дэмакратычнымі, ні спраўднымі, ні нармальнымі. Дэпутаты, якіх падабраў рэжым, ня маюць народнага даверу і ня ёсць легітымнымі дэпутатамі.

Другі істотны вынік — гэта тое, што ў нядзелю, 28 верасня, адбыўся байкот галасавання выбаршчыкамі. Па Беларусі прыйшло галасаваць на участкі ня больш за 30 працэнтаў выбаршчыкаў, а па Менску і таго меней, адсоткаў 25. Выбарчыя участкі ў Менску пуставалі. Гэта засьведчана ўсімі нашымі назіральнікамі ад Кансэрватыўна-хрысціянскай партыі БНФ, якая падрыхтоўвала байкот галасавання. Такім чынам ў дзень выбараў, 28 верасня, дзье траціны выбаршчыкаў не прыйшло галасаваць.

Выбары ў Палату не адбыліся. Выбарчы фарс рэжыму па абдурванні народу поўнасьцю праваліўся. Тое, што ня глядзячы на відавочны для ўсіх правал, Цэнтральная выбарчая камісія аб'явіла, што быццам бы прагаласавала 75 адсоткаў выбаршчыкаў, сьведчыць аб адкрытай і нахабнай узурпацыі ўлады ў Беларусі групай прарасейскіх асобаў, якія ня лічацца ні з чым, абы захаваць гэтую сваю уладу. Яны чарговы раз засьведчылі сябе як уладу антыбеларускую.

Мушу сказаць, што калі б людзі і арганізацыі, якія ўдзельнічалі ў ілжывых выбарах і йшлі да канца, каб яны падтрымалі байкот выбараў, то ўдар па рэжыму быў бы значна мацнейшы. Рэжым захістаўся б, але, як і трэба было чакаць, падстаўная апазыцыя аб'ектыўна падтрымала рэжым, дала яму поле для манэўраў і хлусьні. А цяпер яна крычыць: „Нас кінулі!” Але яны самі сябе кінулі. Паводзіны гэтай публікі пакзваюць, наколькі яна несамастойная і далёкая ад беларускай палітыкі. Гэта сьляпяя выканаўцы бесталковых указаньняў Эўропы, якая абсалютна не разумее, што адбываецца на Беларусі.

Фальшывыя выбары, якія праводзіў прамаскоўскі рэжым, анік ня могуць быць прызнаны міжнароднай супольнасьцю, што дарэчы пацвердзілі і назіральнікі АБСЭ, якія канстатавалі неадпаведнасьць іх дэмакратычным стандартам.

29 верасьня 2008

(Паводле Радыё Свабода)

АБ ФАЛЬШЫВЫХ ВЫБАРАХ У БЕЛАРУСІ

Выбары, якія з 23-га па 28-га верасьня гэтага года праводзіў у Беларусі прамаскоўскі рэжым, нягледзячы на беспрэцэдэнтныя парушэньні існуючага заканадаўства і адкрытыя масавыя фальсіфікацыі, у рэальнасьці не адбыліся. Беларускія выбаршчыкі не прышлі галасаваць. **Народны байкот адбыўся.** 28 верасьня па ўсёй Беларусі прагаласавала ня больш за 30 адсоткаў выбаршчыкаў, а ў Менску – яшчэ менш.

Для фальсіфікацыі выбараў рэжым выкарыстаў падменены бюлетэні ў скрынях так званых „папярэдняга галасаваньня”. Але й гэтай падмены ў большасьці не хапіла для адпаведнасьці заканадаўству, каб выбары адбыліся. Тады ва ўчастковых камісіях адвольна падвысілі колькасьць прагаласаваных, а ЦВК аб'явіла фантастычную лічбу – 75,3 адсоткаў прагаласаваных. Забытаўшыся ў маніпуляцыях, рэжым пайшоў на адкрытую хлусню, не абяжарваючы сябе ніякай аргументацыяй. Але на гэты раз хлусня бачная ўсім, а фальсіфікацыя лічбы прагаласаваных выкрываецца дадзенымі назіральнікаў, якія дакумэнтальна сьведчаць, што беларусы ў большасьці не прынялі фальшывыя выбары і не пайшлі галасаваць.

Выбары **не адпавядалі існуючаму ў Беларусі заканадаўству** і міжнародным нормам дэмакратычных выбараў (так званым „стандартам АБСЭ”).

Акрамя выяўленьня грубай фальсіфікацыі колькасьці прагаласаваных, усімі антырэжымнымі ўдзельнікамі выбарчага працэсу зафіксаваны шматлікія масавыя парушэньні існуючага заканадаўства і канстытуцыйных прынцыпаў выбараў. Галоўныя парушэньні заключаліся ў наступным: выбарчыя камісіі былі сфармаваны выключна рэжымнай вертыкаллю. Старшынямі камісіяў былі прызначаны начальнікі ўстановаў або прадпрыемстваў, а членамі камісіяў іх падначаленыя. У камісіі не былі ўключаныя людзі, апазыцыйна настроеныя да існуючай улады і прадстаўнікі партыяў. Паўсюдна камісіі груба парушалі выбарчы закон, выконвалі каманды „вертыкалі”. Галоўнае парушэньне па ўсіх выбарчых участках тычылася колькасьці выбаршчыкаў. Агульная колькасьць выбаршчыкаў паўсюдна была істотна заніжана, а колькасьць галасаваных завышана. Назіральнікі не былі дапушчаны да назіраньня за падлікам галасоў.

Гэтыя фальшывыя выбары **катэгарычна ня могуць быць прызнаны міжнароднай супольнасьцю** і катэгарычна не прадугледжваюць ніякіх агаворак аб нейкіх міфічных „пазытыўных” момантах, якіх у сапраўднасьці не існавала.

Кіраўніцтва Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ выказвае падзяку ўсім сябрам партыі, якія працавалі над падрыхтоўкай народнага байкоту фальшывага галасаваньня.

2 кастрычніка 2008 г.

Кіраўніцтва Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ.
Зянон Пазьняк,
Юры Беленькі,
Сяргей Папкоў

АДКРЫТЫ ЛІСТ У ЭўРАПЕЙСКІЯ СТРУКТУРЫ ПРА ВЫБАРЫ Ў БЕЛАРУСІ

25-га верасьня Зянон Пазьняк наслаў адкрыты ліст у Парляманцкую Асамблею АБСЭ і ў Парляманцкую Асамблею Рады Эўропы. Ніжэй зьмяшчаем тэкст гэтага ліста.

Паважаныя спадарыні і спадары.

Станоўча ацэньваючы зацікаўленасьць Рады Эўропы і АБСЭ у назіраньні за ходам парляманцкіх выбараў у Беларусі, прасіў бы Вас спыніць ціск на ўдзельнікаў выбарчага працэсу з мэтай прымушэньня іх да ўдзелу ў выбарах і ў фальшывым галасаваньні.

Цяперашняя выбарчая кампанія ў Беларусі адбываецца ў крайне недэмакратычных умовах, што пацвярджаецца шматлікімі фактамі, вядомымі прадстаўнікам АБСЭ і ПАРЭ. Такія выбары заранёў ня могуць быць прызнаны дэмакратычнай супольнасьцю за нармальныя.

Тым часам дэмагогі і шантажу ўзурпатар прэзыдэнцкай улады ў Беларусі А. Лукашэнка няма межаў. Цытата А. Лукашэнка з інтэрв'ю для „Франкфуртэр Альгэмайне Цайтунг” і „Файнэншэнл Таймс”: „В последние дни чиновники в Брюсселе подают нам постоянно сигналы о том, что после парламентских выборов они готовы нормализовать с нами отношения... Посмотрим, как поведет себя Европа после выборов. Если вы уже эти выборы в Белоруси не признаете, то тогда, видимо, нам и не стоит тратить время на убеждения вас и Европы в том, что Беларусь – это центр Европы и очень нужное государство для России.”

(18 верасьня: http://naviny.by/rubrics/politic/2008/09/24/ic_articles_112_159127/)

Зьвяртаю Вашу ўвагу, што гандаль беларускімі інтарэсамі і дэмакратычнымі каштоўнасьцямі, які ў празрыстай форме прапануе спадар А. Лукашэнка, быў бы абсалютна недапушчальны для дэмакратычнай палітыкі.

Маю спадзяваньне, што закамуніфікаваныя „сигналы чиновников в Брюсселе” менскаму дыктатару аб прызнаньні недэмакратычных выбараў у Беларусі за дэмакратычныя будуць спыненыя.

Недэмакратычныя выбары і здзек над здаровым сэнсам ня могуць прызнавацца за нармальнасьць. Выбраны парлямант у такіх умовах ня можа лічыцца легітымным.

3 павагай:

Зянон Пазьняк
Старшыня Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ
і Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”;
24 верасьня 2008 г.

ЭўРОПА ДУРЭ

6 ліпеня 2008 г. Італьянская газета „La Repubblica” паведаміла з Іспаніі. Прэм'ер краіны Сапатэра выступіў на зьездзе сваёй сацыялістычнай партыі з плянам „Новага сацыялістычнага курсу”. Газэта падкрэсьліла, што Сапатэра паабяцаў выдаліць усе крыжы і іншыя рэлігійныя сымвалы з школаў і публічных месцаў. Абяцаў усім роўнасьць.

Наш камэнтар: Сацыялісты ў кансэрватыўнай каталіцкай краіне зусім распераліся. Няўжо іспанцы не абароняць выявы Святога Крыжа? Але гэта не адзіны выбрык чырвоных „арыгіналаў”. Нядаўна ў новым сацыялістычным кабінэце яны прызначылі цяжарную жанчыну міністрам абароны (!). Дама (замест таго, каб клапаціцца пра блізкія роды) з цяжкасцю маршыравала каля шыхтоў трох родаў войска... А разам з камуністамі малайцы Сапатэры вынеслі ў Картэсах праскт новага закону, паводле якога павіяны і шымпанзэ павінны быць уроўненыя ў правах з людзьмі. Што праўда кансэрватары абсвіталі гэтых малпападобных марксістаў. А мы з Лукашэнка сьмяёмся: Пецербург... Скарына... вершы Быкава... Аказваецца ёсьць яшчэ „мудрэішыя” на сьвеце арыгіналы. Уявіце, каб у нас тырчэў такі Сапатэра? Мы заўсёды казалі, што наш ідыятызм ёсьць самы „правсяшчонны” ідыятызм.

Юрка Марозаў

АКУПАЦЫЙНАЯ ПАРАНОЙЯ АЛЬБО НОРАВЫ АНТЫБЕЛАРУСКАГА РЭЖЫМУ

Сябры незарэгістраванай праваслаўнай грамады ў Ружаных накіравалі чарговы адкрыты ліст-скаргу вышэйшаму начальніку. Падставай для чарговага ліста стаў інцыдэнт, які здарыўся на ружанскіх могілках 23 ліпеня. Там айцец Іаан адпеў верніцу, якая завяшчала, каб на яе пахаваньні не было мясцовага сьвятара з Расейскай праваслаўнай царквы, на якога частка вернікаў, у тым ліку нябожчыца, былі моцна пакрыўджаныя. Між тым айца Іаана калегі з той правільнай расейскай царквы лічаць неспраўдлым сьвятаром, бо ён належыць да Расейскай замежнай праваслаўнай царквы. Паводле сваякоў нябожчыцы, на могілках старшыня мясцовага сельсавету Леанід Маскалевіч забараніў карыстацца паслугамі айца Іаана. Распавядае айцец Іаан Грудніцкі:

„Чыноўнік паказаў сваякам нябожчыцы прадпісаньне за подпісам начальніка КДБ Пружанскага раёну, што забараняецца адпываньне нябожчыцы протаярэем Іаанам Грудніцкім. Але сваякі абурліся. Спыталіся, які клопат КДБ да адпываньня нябожчыкаў і ўвогуле да царквы? Чыноўнік паціснуў плячыма і сказаў, што гэта не яго ініцыятыва”.

(Паводле радыё Свабода)

МАФІЙНЫЯ ПЛЯНЫ РАСЕІ

Рэжым доўга насіўся з адным сваім каронным лёзунгам пра „нашу стабільность”. І вось на бліжэйшыя два-тры гады рэжым абяцае зрабіць жыцьцё ў нашай сталіцы яшчэ весялей. Ужо пачалося зьнішчэньне жылых кварталаў у цэнтры Менску. Пра тое, што там і ў шэрагу іншых раёнаў будзе, паведамляе газета „Советская Белоруссия” пад рубрыкай „Союз” 31 ліпеня сёлета (раім усім уважліва чытаць гэтую рубрыку): „Через несколько лет белорусскую столицу будет не узнать. Новые микрорайоны, современные бизнес-центры, шикарные гостиницы, элегантные небоскрёбы... Серьезную роль в обновлении Минска сыграют российские инвесторы. Изюминкой комплекса станет первый „настоящий” минский небоскрёб – башня в 80 этажей. Под свой личный контроль ход реализации проекта взял Президент Беларуси. Деньги в строительство намерен вложить российский холдинг. Председателем наблюдательного совета компании ООО „Минск-Сити” стал первый заместитель мэра в правительстве Москвы Владимир Ресин”.

Далей распавядаецца пра разгортваньне пабудовы забаўляльных комплексаў, казіно і гіпер-маркетаў. Чаму так узятліся за нашу сталіцу расейскія інвэстары і кіруючыя асобы з маскоўскай лужкоўскай мафіі? Ім няма дзе разгарнуцца ў п'янай і адсталай Расеі. Яны ўкладаюць сваю крымінальна крывавае капіталы ў Беларусь, дзе (як яны мяркуюць) прамаскоўскі рэжым наладзіў для іх стабільнасьць, прыдушшы беларускі народ і разграміўшы беларускі бізнэс. Гэта – сапраўдная агрэсія тысячаў

маскоўскіх гангстэраў і іхных лубянскіх лялькаводаў. Яны прыходзяць да нас з сваімі бандыцкімі замашкамі, аточаны аховай, гатовай страляць па нашых людзях. Яны прывязуць з сабой сваіх прастытутак і пачнуць мабілізаваць у прастытуцью нашых жанчын. Яны мяркуюць атабарыцца на нашай зямлі „на века”. Вакол іхных казіно будзе створана дзікая атмасфэра крыміналу і драпежнага азарту. На месцы ліквідаваных крамаў і прадпрыемстваў, якія належалі беларускім прадпрымальнікам, будуць узбагачацца расейскія капіталісты. Паводле плянаў расейскіх акупантаў, Беларусь павінна апусьціцца да мізэрнага ўзроўню якіх-небудзь Гаіці і Кубы.

Беларускі народ павінен будзе абслугоўваць усю гэтую шматтысячную маскоўскую банду (якую люта ненавідзіць сам расейскі народ). Бандыты разлічваюць на поўную пасіўнасьць і паслухмянасьць беларускіх людзей. А казалі беларускія патрыёты яшчэ ў 1994–95 гг., што калі рэжым ліквідуе беларускае школьніцтва і растопча беларускую мову, то пасьля зьнішчэньня духоўнага беларускага жыцьця адразу возьмецца за зьнішчэньне нашага жыцьця матэрыяльнага. Як кажа Юры Беленькі: „Калі аддадзім мову, то прыйдзеца аддаваць маёмасьць”. Маскоўскія гангстэры сьмяюцца, прыступаюць да разбурэньня нашай сталіцы, маючы ў пляне зьнішчэньне ўсёй нашай краіны. Мы, беларусы, павінны яднацца супраць агрэсіі.

Янка Базыль



Забудова вуліцы Нямізі (XVIII–XIX ст.ст.) ў Менску; разбураная саветамі на ініцыятыве Першага сакратара ЦК КПБ П. Маішэрава ў 1972–74 гг.

ЛЕКЦЫ ГІСТОРЫ

23 верасьня 2008 г. Чэшская газета „Mlada Fronta Dnes” публікуе артыкул пад тытулам „Захад лічыў бэссэнсоўнай вайну з Гітлерам за Чэхаславакію”. Артыкул прысьвечаны 70-м угодкам абвяшчэньня ў Чэхаславакіі мабілізацыі арміі ў сувязі з пагрозай акупацыі з боку гітлерскай Нямеччыны. Гісторык Ян Б. Ухлірж распавядае, што чэхаславацкая армія была вельмі добра падрыхтавана і ўзброена для абарончай вайны, мела выдатныя

абарончыя збудаванні. І галоўнае, народ і войска гатовыя былі ваяваць і абараняцца. Гісторык мяркуе, што нават без якой-кольвечы знешняй падтрымкі нацыянальная армія магла эфектыўна ваяваць супраць гітлераў на працягу месяца. Роўна столькі было патрэбна часу, каб правесці мабілізацыю арміі Францыі, хаўрусьніцы Чэхаславакіі. Але Запад у чарговы раз адкуліўся (чужым, не сваім) ад лютага агрэсара, спадзяючыся, што агрэсар спыніцца. Заходнія дэмакраты ў Мюнхене аддалі Гітлеру спачатку Судэцкую вобласць Чэхаславакіі, а потым той захапіў усю краіну. А ўжо праз паўтара гады найсучаснейшае ўзбраенне і тэхніка, захопленыя немцамі ў чэхаславацкай арміі, эфектыўна выкарыстоўваліся падчас бліц-крыгу ў Бэльгіі, Нідэрляндах і Францыі.

Наш камэнтар: Нічому не навучыліся заходнеэўрапейскія палітычныя эліты. У іх нібыта памяць адбіла. Яны гатовыя здаць цэлыя народы і краіны ў палон маскоўска-фашыстоўскаму агрэсару. Але мюнхенскі подлы варыянт не паўсюль праходзіць. Грузінскі народ, грузінская армія і палітычнае кіраўніцтва невялікай краіны не чакалі літасці ад агрэсара, ня слухалі дэмагагічных размовы салянаў і бэнітаў. Калі грузіны даведаліся, што каля парогу іхнага нацыянальнага дома сабралася 100-тысячная маскоўская армія, яны пачалі змагацца. Расейскае начальства ўсіх узроўняў не чакала такога эфектыўнага адлупу. Яны збіраліся прайсці танкавымі калёнамі праз усю Грузію і захапіць Тбілісі. Ды ўсё правалілася. Бо таго, хто змагаецца, вымушаны былі падтрымаць нават тыя, хто не збіраўся падтрымліваць Грузію. Вялікая лекцыя беларускаму народу.

Юрка Марозаў

„РЭЖЫМ, ЯКІ ЗАЙМАЕЦЦА МІЖНАРОДНЫМ ТЭРАРЫЗМАМ”

9 ліпеня 2008 г. Чэшская газета „Mlada Fronta Dnes” публікуе артыкул пад тытулам „Бі-Бі-Сі: Літвіненку забілі расейскія ўлады”. У выніку доўгага расследавання брытанскія ўлады прышлі менавіта да такой адназначнай высновы. Забойства афіцэра ФСБ, які збегаў у Брытанію і знаходзіўся пад аховай брытанскай дзяржавы, здзейснілі паводле загаду вышэйшых прадстаўнікоў Масквы.

Наш камэнтар: Такая афіцыйная заява дэ факта ёсць прызнаннем, што ўлады Крамля зьяўляюцца рэжымам, які займаецца міжнародным тэрарызмам. Пра што заходнікаў беларускія адрэджэнцы папярэдзвалі ўжо шэраг гадоў.

Юрка Марозаў

ЧЫТАЮЧЫ, ЗАДУМАЎСЯ

Гартаючы Сеціва, я наткнуўся на ўспаміны Дануты Бічэль пра Аляксея Карпюка і Васіля Быкава, і адразу ж прачытаў фразу: „Васіль (Быкаў) аднойчы ў цемры, каб я ня ўскочыла ў лужыну, паклікаў:

– Хадзі на мой голас...

Я пайшла. Доўга йшла я на ягоны голас, пакуль ён ня ўцёк у Менск і ад сям’і, і ад нас усіх”.

Просьценькая фраза пра вялікага Быкава, але штосьці такі сум напаў на мяне. Ну чаму мы такія прымітыўныя, недалекія, чаму ня можам узняцца высока і глянуць далёка? Сумна яшчэ і таму, што нават расейцы, літаратуры якіх я не люблю за яе шавінізм і насычанасць злом, нават яны выглядалі высакародна ў дачыненні да сваёй літаратуры, пісьменьнікаў і Айчыны.

Аляксандар Пушкін, талент якога цанілі расейскія сучаснікі, вылучаўся нязносным усплычывым характарам, пастаянна выклікаў нейкага на дуэль і забываўся прыйсці, але сучаснікі, ставячы яго высока ў рускай літаратуры, гатовыя былі нават ахвяравацца сабой. Адноічы Пушкін пасля нейкай сваёй чарговай выхадкі і непаразумеўня з жонкай выклікаў на дуэль пісьменьніка Ўладзімера Салагуба. (Салагуб пазней лічыўся добрым пісьменьнікам.) „Што будзем рабіць?” – пытаюць у Салагуба сябры. „А нічога, – кажа Салагуб, – я выстрэлю ўверх”. „А калі Сашка стрэльць

у цябе?” – пытаюць. „Пушкін важней для рускай літаратуры”, – адказваў Салагуб. (Дарэчы, Пушкін на тую дуэль не з’явіўся.)

Сумна ўсё гэта ўспамінаць (начытанае ў іншых), сустракаючыся з дрымучым правінцыялізмам нашых, які не забудзе, не даруе нічога й нікому: ні крыўды, ні стрэмачкі, ні няўвагі. І цяжка аказваецца зразумець, спазнаць веліч асобы вялікага нацыянальнага пісьменьніка – аднаго зь нямногіх, што прыйшоў у Беларускае Адраджэнне і паклаў сваю вядомасць на алтар Беларусі. Ягоным духам і такімі, як ён, жыве беларуская вечнасць.

7. 06. 2008 г., Варшава

Зянон ПАЗЬНЯК

З Б М Е С Т

1. Сяргей Навумчык. Найважнейшы палітычны вынік у гісторыі нацыі	2
2. Валеры Буйвал. Сьветлая раница над Беларуссю	3
3. Зянон Пазьняк. Эпоха ў жыцці нацыі	5
4. Сяргей Навумчык. Мара пакаленьняў і вынік змаганьня	7
5. Зянон Пазьняк. „Нічога агульняга з Фронтам ён ня меў”	7
6. „Гуманскі шлях” – дарога памяці	8
7. Янка Базэль. Расейскі охлас хоча вайны	9
8. Аб ваеннай правакацыі Расеі і вайне супраць Грузіі	9
9. Аб недэмакратычных выбарах у Беларусі	9
10. Янка Базэль. Русіфікацыя дзяцей	9
11. Янка Базэль. „Гэтая краіна належыць расейскай фірме”	10
12. Зянон Пазьняк. Новы плян акупацыі Беларусі	10
13. Мар’ян Ванькевіч. Фэстываль	11
ЗЯНОН ПАЗЬНЯК. ЛІСТЫ ПРА ВЫБАРЫ	11
14). Выбары з уздзедам Лубанкі	11
15). Сутнасць выбараў	12
16). Не галасуйце за ганьбу	13
17). Яшчэ раз аб так званым „геапалітычным выбары” рэжыму	13
18). „Народ заўсёды здольны абараніць сябе сам, калі адчуе сябе народам”	15
19). Людзі не пайшлі на фальшывыя выбары	17
20). Новая мэтады фальсіфікацыі	17
21). З.Пазьняк: „Сьляпяны выканаўцы бесталковых указанняў Эўропы”	17
22). Аб фальшывых выбарах у Беларусі	18
23). Зянон Пазьняк: Адкрыты ліст у эўрапейскія структуры пра выбары ў беларусі	18
24). Юрка Марозаў: Эўропа дурэе	18
25). Акупацыйная параноя альбо норавы антыбеларускага рэжыму	19
26). Янка Базэль: Мафіёныя пляны Расеі	19
27). Юрка Марозаў: Лекцыя гісторыі	19
28). Юрка Марозаў: „Рэжым, які займаецца міжнародным тэрарызмам”	20
29). Зянон Пазьняк: Чытаючы, задумаўся	20

Нумар аддрукаваны пры падтрымцы беларускай фундацыі імя Рамуальда Траўгута.

Беларускія Ведымацьці

Беларускае выданьне

У супрацоўніцтве зь Беларускім Выдавецкім Таварыствам ў Амэрыцы

Рэдакцыя: Зянон Пазьняк, Галіна Палачаніна

Адрас рэдакцыі: 02-017 Warszawa, Al. Jerozolimskie 125/127

тэл./факс: (+48 22) 628 76 73